

*Výroční zpráva o kontrole exportu vojenského
materiálu a ručních zbraní pro civilní použití v ČR
v roce 2005*

1. KONTROLA ZAHRANIČNÍHO OBCHODU S VOJENSKÝM MATERIÁLEM V ČESKÉ REPUBLICE

1.1 Kontrola zahraničního obchodu s vojenským materiálem - její cíle¹

Česká republika (a dříve Československo) patří k tradičním výrobcům a vývozcům zbraní. Česká vláda umožňuje exporty omezeného množství konvenčních zbraní, či přesněji vojenského materiálu² z důvodů ekonomických, ale též z důvodů zahraničně politických, bezpečnostních a obranných. Každá vyspělá demokratická země, která exportuje zbraně, je však zodpovědná za to, aby se vyvezené zbraně dále nekontrolovaně nešířily, nebyly použity k jiným než legitimním účelům či se nedostaly do nepovolaných rukou (teroristům, nelegálním ozbrojencům ap.). Je též povinna zabránit takovým exportům, které by mohly přispět k eskalaci mezinárodních a vnitrostátních konfliktů, být zneužity pro potlačování lidských práv či mohly poškodit bezpečnostní zájmy spojenců a spřátelených zemí. Vědomí této zodpovědnosti bylo důvodem k postupnému budování národního kontrolního systému v České republice.

Milníkem v tomto procesu bylo přijetí zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem³. Ve druhé polovině roku byly zahájeny práce na zásadní novele zákona 38/1994 Sb. Dalším důležitým impulsem pro formování kontrolního systému bylo přijetí kritérií *Kodexu chování EU při vývozu zbraní*⁴. Kodex chování schválily v roce 1998 členské země Evropské unie jakožto politický dokument stanovující společné standardy kontroly exportu, jež měly umožnit harmonizaci jejich národních politik. Česká republika se k jeho principům přihlásila hned poté, co to bylo tehdejšími kandidátskými zeměmi umožněno. Politickými principy Kodexu chování (osm kritérií, která musejí být posouzena před rozhodnutím o jednotlivých žádostech) byla Česká republika vázána od samého počátku, avšak některá operativní opatření (jako například vzájemné notifikace odepřených souhlasů k jednotlivým obchodním případům) se pro ni stala plně aplikovatelná až po vstupu do Evropské unie v roce 2004.

1.2 6. výročí publikování informací o exportech zbraní z České republiky

Paralelně s postupným formulováním principů a vytvářením nástrojů kontroly exportu vojenského materiálu Vláda České republiky během posledních let přijímala závazky zaměřené na zvýšení transparence své politiky v této oblasti. Bezpečnostní rada státu, poradní

¹ Předmětem této zprávy není kontrola obchodu s tzv. zbožím dvojího užití (viz též kapitola 3.2).

Export zbraní hromadného ničení, kterými se rozumí zbraně jaderné, chemické a biologické, je v České republice zakázán (zákon č. 38/1998 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem).

² K definici a rozsahu pojmu vojenský materiál viz kapitola 1.4.

³ Plné znění zákona je: zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. První důležitou změnou byla novela zákona 310/2002 Sb., jež definuje roli Národního bezpečnostního úřadu při vydávání povolení k zahraničnímu obchodu s vojenským materiálem. Nejvýznamnější dosavadní novelizací je zákon č. 357/2004 Sb., který umožnil, aby zahraniční obchod vojenským materiálem mohl jménem ČR provádět rovněž Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra, je-li to nutné z důvodu „zajišťování obrany a bezpečnosti České republiky, rozhodla-li o tom vláda a pokud druhou smluvní stranou je jiný stát“. Tato novela dále umožnila částečně implementovat do českého právního řádu společnou pozici 2003/468/CFSP ohledně zprostředkování obchodu se zbraněmi (brokeringu). Materiál se nyní nachází v legislativní radě vlády.

⁴ Viz kapitola 2.1.

orgán vlády, v listopadu 2000 rozhodla, že budou publikovány pravidelné roční "informace o dovozu a vývozu a držení ručních a lehkých zbraní v ČR" (usnesení č. 138). První taková "informace" byla zveřejněna v roce 2001 (šlo o zprávu za rok 2000), další byly publikovány v následujících dvou letech. Všechny tyto "informace" byly po schválení Vládou České republiky vyvěšeny na webové stránce MZV (www.mzv.cz/kontrolaexportu).

Tyto "informace" byly průlomem ve smyslu otevřenosti státních orgánů vůči veřejnosti. Na druhou stranu svým rozsahem pokrývaly pouze jednu - byť důležitou - kategorii vojenského materiálu: to ruční lehké zbraně. Proto zodpovědné státní orgány v roce 2004 navrhly vládě publikovat národní výroční zprávy o vývozu veškerého vojenského materiálu, které by svým rozsahem, množstvím poskytovaných informací a úrovní zpracování odpovídaly standardům obvyklým v členských státech Evropské unie. První taková zpráva s názvem "*Kontrola exportu v české republice v roce 2003*" byla publikována v prosinci 2004 (pokrývá tedy rok 2003). Zpráva za rok 2004 již obsahovala jak informace o exportech veškerého vojenského materiálu, tak i zbraní a munice pro civilní užití⁵.

Struktura a forma zprávy za rok 2003 sice navázala na dřívější "informace", ale svým zpracováním již vycházela z metodiky společných výročních zpráv EU (viz též kapitola 2.1). Jejím základem byl přehled o počtu a hodnotě udělených licencí na export vojenského materiálu rozčleněných podle jednotlivých zemí a teritorií, skutečný objem realizovaných obchodů a v neposlední řadě tato zpráva uvedla i přehled počtů žádostí, jimž byl odepřen souhlas. Údaje byly rozčleněny nejen podle zemí konečného užití, ale též podle osmi základních kategorií zbraní⁶, podle kterých byly evidovány v databázi Licenční správy Ministerstva průmyslu a obchodu. Za účelem umožnit čtenáři posouzení dlouhodobých trendů jsou ve zprávách uvedeny přehledy celkového zahraničního obchodu za poslední léta.

Stejnou strukturu respektovala i zpráva za rok 2004. Důležitou charakteristikou zpráv za léta 2003 a 2004 bylo to, že obsahovaly jak přehled vydaných licencí za dané období, tak skutečné vývozy, neboť pouze oba údaje vypovídají o tom, jak se kontrolní politika vůči dané země skutečně vyvíjí.⁷

Zpráva za rok 2005 je dalším logickým krokem ve snaze více zprůhlednit principy a praktické provádění národní politiky kontroly exportu vojenského materiálu a zbraní pro civilní použití. Kromě standardně uváděných údajů tato zpráva **obsahuje informace o typu konečného uživatele**. Vyplývá z ní (viz. příloha), že v naprosté většině případů jsou příjemcem vojenského materiálu exportovaného z ČR ozbrojené složky státní správy, což dokládá, že vývozy z ČR směřují pouze k takovým subjektům, u nichž je zajištěna odpovídající kontrola.

Při výčtu změn se hodí připomenout další kvalitativní posun spojený se zprávou za rok 2005. Zatímco předchozí publikace byly vydávány s odstupem téměř jednoho roku od popisovaného období, zpráva za rok 2005 je zveřejněna výrazně dříve.

---

⁵ Jejich úplné znění je v české a anglické verzi přístupné na webové stránce: www.mzv.cz/kontrolaexportu.

⁶ Ve zprávě nebylo použito členění vojenského materiálu na 22 kategorií (tak, jak je rozeznává Wassenaarské ujednání a přejímá též Společný seznam EU přijatý v roce 2003), ale do osmi základních skupin. Stalo se tak z důvodů technických, neboť tak byly tyto údaje uloženy v databázi Licenční správy Ministerstva průmyslu a obchodu.

⁷ Je třeba mít na paměti, že licence jsou obvykle vydávány na dobu delší než je jeden rok a že ne všechny jsou využity. Proto se v jednotlivých letech může poměr hodnoty vydaných licencí a skutečného vývozu proměňovat.

Kromě publikování své vlastní národní zprávy však Česká republika poskytuje údaje do společné výroční zprávy Evropské unie. Společné unijní zprávy jsou - stejně jako zprávy národní - publikovány v souladu s operativním ustanovením číslo 8 Kodexu chování EU při vývozu zbraní (viz též dále kapitola 2.1). Zpráva za rok 2005 je již osmou zprávou tohoto typu v pořadí (a zároveň třetí do které přispívá ČR).

Publikování národních zpráv a příspěvky do společných zpráv všech zemí EU pokládá česká vláda za jeden z klíčových nástrojů transparency své kontrolní politiky. Je to jedno z opatření jak zajistit, aby Česká republika byla věrohodným partnerem nejen vůči svým partnerům v Unii, ale též vůči svým spojencům, přátelům a třetím státům, a v neposlední řadě vůči domácí i zahraniční zainteresované veřejnosti.

1.3 Základní rámec kontrolního režimu v České republice

Obchod s vojenským materiálem je v České republice upraven zákonem č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodě s vojenským materiálem (v platném znění). Tento zákon stanovuje postupy při povolování obchodu s vojenským materiálem, podmínky udělování licence a jejího užívání a celkovou kontrolu provádění obchodu s vojenským materiálem, včetně ukládání sankcí za jeho porušení. Zákon dále vymezuje roli jednotlivých orgánů státní správy v souvisejících správních řízeních.

Zahraníční obchod s vojenským materiálem patří v České republice do gesce Ministerstva průmyslu a obchodu, které též pro tento účel zřídilo Licenční správu. Ministerstvo průmyslu a obchodu vede veškerá správní řízení, která souvisejí s oblastí upravenou zákonem o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, tedy správní řízení ve věci vydání povolení, udělení licence, zrušení povolení, odnětí licence a porušení zákona.

Zákon č. 38/1994 Sb. určuje, že k žádostem o vydání licence se vyjadřují Ministerstvo zahraničních věcí (ze zahraničně-politického hlediska) a Ministerstvo vnitra (z hlediska bezpečnostního). Pokud se však jedná o obchod s významným vojenským materiálem, vyhodnocuje možné bezpečnostní dopady takových transakcí také Ministerstvo obrany.

V roce 2004 byly zahájeny přípravy novelizace zákona č. 38/1994 Sb. V říjnu roku 2004 schválila Bezpečnostní rada států materiál "*Náměty na novelizaci zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů*". V lednu 2005 pak byl tento materiál předložen Vládě České republiky, jež svým usnesením (č. 14) rozhodla, že má být zpracována novela zákona. Na jejím znění se začalo pracovat ve druhé polovině roku 2005. Cílem je adaptovat kontrolu exportu na potřeby vyplývající z členství v EU a zároveň učinit její výkon pružnější a efektivnější.

1.4 Základní prvky kontrolního režimu v České republice podle zákona č. 38/1994 Sb.

Kontrola obchodu s vojenským materiálem je v České republice dvoustupňová:

- 1) podnikatelský subjekt je oprávněn nabízet své výrobky a služby, vstupovat v jednání se zahraničními partnery atd. teprve poté, co obdrží příslušné *povolení k obchodu s vojenským materiálem*,
- 2) pro realizaci konkrétních obchodních případů je dále nutné požádat o *licenci*.

Ad 1)

Zahraniční obchod s vojenským materiálem je oprávněn provádět pouze držitel výše uvedeného *povolení k obchodu s vojenským materiálem*. Držitelem takového povolení může být pouze právnická osoba se sídlem na území České republiky. Povolení jednoznačně stanovuje jednotlivé kategorie vojenského materiálu, dle seznamu definovaného příslušnou vyhláškou Ministerstva průmyslu a obchodu⁸, se kterými může daná právnická osoba obchodovat, a dále seznam zemí, v nichž lze tuto obchodní činnost realizovat. Povolení vydává Licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu po souhlasném vyjádření Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva vnitra případně i Ministerstva obrany. Povolení je časově omezeno, nejvýše na dobu nejvýše 5 let. Po uplynutí této lhůty je třeba žádat o povolení nové.

Ad 2)

Pro realizaci konkrétní obchodní transakce musí daný subjekt (držitel povolení) požádat o udělení vývozní (dovozní) licence, přičemž licenci lze vydat pouze na jednu konkrétní obchodní transakci. Jinými slovy: držitel povolení může konkrétní obchodní případ uskutečnit až poté, co mu byla udělena licence. Její platnost je časově omezená. Licence zároveň určuje rozsah a podmínky této transakce. O vydání licence či odepření souhlasu s jejím vydáním rozhodne Licenční správa poté, co obdrží stanoviska ostatních dotčených resortů uvedených výše. Souhlas nebude udělen, jestliže žadatel nedostal požadavkům předepsaným zákonem anebo je to odůvodněno zahraničně-politickými, obchodními nebo bezpečnostními zájmy České republiky.⁹

Žádost o vydání licence musí žadatel - spolu a dalšími doklady předepsanými zákonem č. 38/1994 Sb. - podat na Licenční správu. Tato žádost musí obsahovat jasný popis obchodního případu včetně údajů o konečném uživateli, případném zahraničním či tuzemském smluvním partnerovi a vojenském materiálu, který má být předmětem obchodu. Musí být dále doložena dalšími doklady relevantními pro posouzení navrhovaného dovozu nebo vývozu, mimo jiné dokladem o konečném užití. Licenční správa si může vyžádat i další potřebné doplňující informace týkající se daného obchodního případu, které jsou pro posouzení daného obchodního případu nezbytné.

1.5 Spolupráce kontrolních orgánů a zainteresované veřejnosti při kontrole exportu

Jedním z cílů MZV v rámci snahy o co nejtransparentnější systém kontroly exportu je seznámit českou zainteresovanou veřejnost (tj. novináře a pracovníky nevládních organizací na straně jedné a zástupce výrobců a obchodníků s vojenským materiálem na straně druhé) s principy a postupy kontroly, které vyplývají z adaptace národního systému na standardy ve vyspělých zemích Evropské unie.

⁸ *Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu 89/1994 Sb, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem v platném znění a o doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.*

⁹ Obchodní subjekty mají též možnost v případě, kdy zvažují vývoz významného vojenského materiálu, podat žádost o předběžné stanovisko. Toto stanovisko je indikativní a nikterak nepředjímá rozhodnutí o udělení vývozní licence v rámci řádného licenčního řízení.

Další krok k větší transparentnosti v oblasti vývozu zbraní učinil v roce 2005 Parlament České republiky. Ve snaze posílit parlamentní kontrolu nad vývozem vojenského materiálu zřídil Zahraniční výbor Poslanecké sněmovny dne 2. června 2005 Podvýbor pro vnější ekonomické vztahy a kontrolu obchodu vojenským materiálem. Ministerstvo zahraničních věcí již několik let spolupředává jednodenní semináře s obchodníky a výrobci vojenského materiálu. Zatím poslední z těchto setkání se uskutečnilo 21. června 2005 za podpory Asociace obranného průmyslu.

2. EVROPSKÁ UNIE

2.1 Kodex chování EU při vývozu zbraní

Kodex chování EU při vývozu zbraní je politicky závazný dokument definující základní kritéria pro posuzování každé žádosti o export vojenského materiálu.¹⁰ Jeho důležitost vzrůstá s přibývajícím počtem zemí, které se přihlásily k jeho principům. Byl přijat v prosinci 1998. Přijetí Kodexu bylo motivováno snahou přispět k harmonizaci kontrolní politiky v členských zemích. Dosavadní vývoj ukazuje, že v tomto směru se stal nástrojem velmi úspěšným.

Rozhodnutí o vydání nebo o zamítnutí licence pro vývoz konkrétní zbraňové dodávky je plně v pravomoci každého členského státu EU. Jeho odpovědné orgány jsou však zavázány, aby při svém rozhodování dodržovaly celkem 8 společných kritérií:

1. mezinárodní závazky členských států EU (sankce RB OSN, EU/ES, dohody o non-proliferační atd.),
2. respektování lidských práv v zemi konečného určení,
3. vnitřní situace v zemi konečného určení,
4. zachování regionálního míru, bezpečnosti a stability,
5. národní bezpečnost členských států a území, za které členské státy ve vnějších vztazích zodpovídají a bezpečnost zemí spřátelených a spojeneckých,
6. chování kupující země vůči mezinárodnímu společenství, zejména vztah k terorismu,
7. existence rizika, že materiál bude v kupující zemi dodán jinému než deklarovanému uživateli nebo znovu vyvezen za nežádoucích podmínek,
8. kompatibilita vývozu s technickou a ekonomickou kapacitou přijímající země.

V praxi to znamená, že při schvalování dané žádosti kontrolní orgány členského státu EU zkoumají, zda není s některým z těchto kritérií v rozporu. Pokud dospějí k názoru, že tento případ nastal, odepřou souhlas s vydáním licence. Kritéria Kodexu tedy stanovují minimální standardy posuzování vývozu vojenského materiálu.

Kodex chování EU při vývozech zbraní však není pouze souborem těchto kritérií. Obsahuje též 12 operativních ustanovení, která zajistila, že Kodex se stal základem

---

¹⁰ Plné znění Kodexu chování EU při vývozu zbraní v českém jazyce je k dispozici na webové stránce MZV: www.mzv.cz/kontrolaexportu.

fungujícího kontrolního režimu, jenž dosáhl standardů, které nemají srovnání jinde ve světě. Jedním z klíčových operativních ustanovení je ustanovení č. 3, které stanoví základní rámec pro výměnu informací a konzultace o obchodních případech, kterým byl některým členským státem odepřen souhlas (tzv. denials). Každá členská země, která odepře souhlas s vydáním licence pro konkrétní obchodní případ, tuto skutečnost předepsaným způsobem notifikuje všem ostatním členským státům. V případě, že členská země posuzuje žádost o vydání licence, které byl během posledních tří let odepřen souhlas jiným členským státem (či státy) pro "v zásadě identickou transakci", musí tento stát (státy) konzultovat (za předpokladu, že tento "denial" byl notifikován). Jestliže konzultace potvrdí, že skutečně šlo o "v zásadě identickou transakci" a konzultující země se i přes to rozhodne, že souhlas s vývozní licencí vydá, musí toto rozhodnutí členskému státu (státům) notifikovat s podrobným vysvětlením svého postupu. Je nepochybné, že vzájemné konzultace dle tohoto ustanovení významně přispěly k harmonizaci národních kontrolních politik.

Jiné operativní ustanovení (č. 8) se pak stalo základem současné praxe vydávání veřejných výročních zpráv o vývozech zbraní ze zemí EU, a to jak společných, tak národních. ČR se zařadila mezi ty nové členské země, které se již v roce 2004 rozhodly přispět do společné výroční zprávy EU (za rok 2003)¹¹. Jako první nová členská země zveřejnila i zprávu národní (viz kapitola 1.2).

2.2 Revize Kodexu chování - COARM

V duchu operativních opatření Kodexu chování členské státy EU zvažují možnosti jeho dalšího posílení. Děje se tak v rámci Pracovní skupiny Rady EU pro vývoz konvečních zbraní (COARM). Zatím co v roce 2003 se diskuse zaměřily především na problematiku brokeringu¹², formulování Společného vojenského seznamu EU¹³ a zkvalitnění výměny notifikací o zamítnutých žádostech¹⁴, v roce 2004 se pozornost přesunula zejména na revizi samotných kritérií a operativních ustanovení Kodexu chování. Šlo však nejen o diskuse o modernizaci jeho textu, včetně doplnění jednotlivých kritérií či operativních ustanovení, ale též o debatu o jejich společné interpretaci.

Prvním diskutovaným kritériem se stalo kritérium číslo 8 (kompatibilita vývozu s technickou a ekonomickou kapacitou přijímající země). Ke konečné formulaci základní směrnice, jak interpretovat toto "kritérium rozvoje", členské země dospěly v roce 2005. Výsledná podoba byla kompromisem mezi analýzou založenou na ekonomických indikátorech a prahových hodnotách (kterou prosazovala mimo jiné i Česká republika) a přístupem s volněji definovanými kritérii. Konečná podoba tohoto kritéria byla publikována v aktualizované verzi uživatelské příručky Kodexu, jejíž aktuální verze je dostupná na internetových stránkách evropské rady www.europa.eu¹⁵.

¹¹ Operativní ustanovení číslo 8 stanoví: "Každá členská země EU rozešle dalším partnerům EU důvěrné roční údaje o svých obranných vývozech a o implementaci Kodexu chování. Tyto zprávy budou projednány na výroční schůzce konané v rámci SZBP.. [a kde bude].. předložena souhrnná zpráva pro Radu, vycházející z příspěvků členských států".

¹² Společný postoj Rady 2003/468/SZBP o kontrole zprostředkování obchodu se zbraněmi (ze dne 23. 6. 2003).

¹³ Společný seznam vojenského materiálu EU (přijat Radou EU dne 17. 11. 2003) - publikován v Úředním věstníku EU (2003/C314/01).

¹⁴ Podrobnější informace o jednáních COARM v roce 2003 jsou obsaženy v 5. výroční zprávě, která byla publikována v Úředním věstníku EU (C320), jehož elektronická verze je na webové stránce EU (www.europa.eu)

¹⁵ dokument má číslo 5179/06.

V roce 2005 rovněž byla zahájena diskuse o směrnících pro interpretaci dalších kritérií. Jedná se o kritéria 2 (*respektování lidských práv v zemi konečného užití*) a 7 (*existence rizika, že materiál bude v kupující zemi dodán jinému než deklarovanému uživateli nebo znovu vyvezen za nežádoucích podmínek*). Pokračovala rovněž debata o celkové "revizi" Kodexu a o jeho transformaci z politicky závazného dokumentu na společnou pozici.

Další významnou iniciativou projednávanou v roce 2005 na půdě COARMu byla snaha harmonizovat příspěvky členských států do unijní zprávy o kontrole exportu vojenského materiálu. Z jednání vyplynul závazek vydat unijní zprávu do 30. června 2006. EU i členské země tak vycházejí vstříc požadavkům veřejnosti i nevládních organizací, aby byla na minimum zkrácena prodleva, se kterou jsou údaje o vývozech vojenského materiálu za uplynulý rok dostupné.

Stejně jako v předchozích letech se na zasedáních COARM též odehrávaly výměny informací o kontrolních politikách členských států vůči jednotlivým "třetím zemím". V roce 2005 se novými aktéry těchto jednání v roli aktivních pozorovatelů staly kandidátské země Bulharsko a Rumunsko. Česká republika se do této výměny pravidelně aktivně zapojuje a využívá této možnosti k získání dalších hodnotných informací pro co možná nejkompaktnější posouzení žádostí.

Důležitým tématem se stala spolupráce se zeměmi, které nejsou členskými státy EU ("outreach activities"). Jejím cílem je přiblížit zástupcům odpovědných orgánů a institucí těchto zemí principy fungování Kodexu a tímto způsobem napomoci tamním vládám, aby své stávající národní kontrolní systémy posilovaly ve směru jeho vysokých standardů. V roce 2005 byla pozornost nadále přednostně věnována kandidátským státům a dále zemím v jihovýchodní a východní Evropě.

O výsledcích činnosti COARMu v roce 2005 informuje 7. společná výroční zpráva EU, jež byla 14. listopadu 2005 schválena Radou EU a následně publikována v Úředním věstníku EU (OJ/C316/01). Tato zpráva podává též přehled přijatých rozhodnutí.

3. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

3.1 Organizace spojených národů

Valné shromáždění Organizace spojených národů v prosinci 1991 přijalo rezoluci vyzývající členské státy, aby informovaly o svých importech a exportech zbraní. Na základě této rezoluce byl k 1. lednu 1992 vytvořen *Registr konvenčních zbraní*. V současné době tento registr obsahuje 7 základních kategorií konvenčních zbraní¹⁶. Ke dnešnímu dni do něj přispělo již celkem 167 států (pravidelně či jednorázově). Česká republika své údaje předává každý rok.

I v roce 2005 byly hlavní aktivity OSN soustředěny na oblast ručních a lehkých zbraní v rámci *Akčního programu k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními a*

¹⁶ Jedná se o tyto kategorie: tanky, obrněná bojová vozidla, velkorážové dělostřelecké systémy, bojová letadla, útočné vrtulníky, válečné lodě a rakety/raketové odpalovací systémy.

lehkými zbraněmi, přičemž hlavní zájem byl - v souladu s tímto programem - věnován problematice značení a sledovatelnosti (k této problematice však více v kapitole 7.2).

3.2 Mezinárodní kontrolní režimy - obecná informace

Mezinárodní kontrolní režimy (dále jen MKR) zahrnují pět mezinárodních uskupení sdružujících přibližně čtyřicet převážně průmyslově vyspělých států světa. Cílem MKR je eliminovat bezpečnostní rizika vyplývající zejména: 1) z možného šíření zbraní hromadného ničení (dále jen ZHN) a zboží dvojího použití, 2) z nadměrného hromadění konvenčních zbraní v jednotlivých zemích či regionech a 3) ze zneužití zbraní (včetně ZHN) pro teroristické účely.

Podle zaměření rozlišujeme tyto MKR:

- *Zanggerův výbor a Skupinu jaderných dodavatelů* v oblasti nešíření jaderných zbraní,
- *Australskou skupinu* v oblasti nešíření chemických a biologických zbraní,
- *Kontrolní režim raketových technologií* v oblasti raketových nosičů ZHN,¹⁷
- *Wassenaarské ujednání* v oblasti konvenčních zbraní.

Činnost většiny MKR sice není odvozena od mezinárodních smluv (výjimkou je Zanggerův výbor, jehož role se odvozuje od *Smlouvy o nešíření jaderných zbraní*), avšak je především zaměřena na důsledné plnění závazků účastnických zemí vyplývajících z právně závazných mezinárodních smluv OSN týkajících se zákazu a/nebo nešíření ZHN (viz dále). V tomto smyslu MKR efektivně doplňují a posilují systém těchto instrumentů OSN.

Činnost MKR v roce 2004 významně ovlivnilo přijetí rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů č. 1540 (2004) k nešíření zbraní hromadného ničení (ZHN). Všechny MKR rezoluci RB OSN č. 1540 (2004) plně podpořily a k implementaci jejich opatření zintenzivnily diskuse zejména o kontrole tranzitu, překládky, překupnictví a o pomoci neúčastnickým zemím MKR při naplňování požadavků rezoluce. V současné době je právní úprava i praktické provádění těchto kontrol v jednotlivých účastnických zemích MKR na rozdílné úrovni a většinou se opírá o celní předpisy (EU z tohoto důvodu zahájila v roce 2004 analýzu situace ve svých členských zemích a ve spolupráci s právní službou hledá optimální řešení). Česká republika je zapojena do činnosti všech těchto kontrolních režimů.

3.3 Kontrola zboží dvojího užití v EU a ČR

Členské státy EU harmonizovaly své politiky především v oblasti zboží dvojího použití. Nařízení Rady (ES) č. 1334/2000, v platném znění, kterým se provádí režim Evropského společenství pro kontrolu vývozu zboží a technologií dvojího užití, je právním předpisem přímo použitelným ve všech členských státech. Součástí tohoto nařízení je též seznam kontrolovaného zboží. Jednou ročně jsou do seznamu promítány změny položek odsouhlasené v jednotlivých MKR. Česká republika nařízení implementuje zákonem č. 594/2004 Sb., který nabyl účinnosti dne 3. prosince 2004.

3.4 Zanggerův výbor

¹⁷ *Haagský kodex nešíření balistických raket* (The Hague Code of Conduct, ang. zkr. HCOC) je politickým dokumentem, který byl přijat v roce 2002 a jenž definuje opatření k budování důvěry v této oblasti.

Zanggerův výbor (Zangger Committee - podle jména prvního předsedy, ang. zkr. ZC), byl v 70. letech v souladu se *Smlouvou o nešíření jaderných zbraní* (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons - NPT). ZC formou seznamu (tzv. *Trigger List*) definuje uvedená zařízení a materiály s ohledem na jejich možné zneužití k získávání zvláštního štěpného materiálu jako základní komponenty pro výrobu jaderných výbušných zařízení. Na základě tohoto seznamu kontroluje jejich vývoz a další převody. Tento kontrolní režim je jediným z existujících režimů, jehož existence je celosvětově uznávána pro jeho právní základ odvozený od NPT.

3.5 Skupina jaderných dodavatelů

Skupina jaderných dodavatelů (Nuclear Suppliers Group - NSG) usiluje o posílení kontroly nešíření jaderných zbraní zakotvené v NPT. V červnu 2005 se pod norským předsednictvím uskutečnilo v Oslu plenární zasedání. V říjnu 2005 bylo svoláno zasedání mimořádné jako reakce na přijetí rezoluce Rady guvernérů Mezinárodní agentury pro atomovou energii k Íránu. V průběhu roku bylo do NSG přijato Chorvatsko. Podařilo se zpřísnit stanovy NSG, nepodařilo se však prosadit dodatkový protokol jako podmínku dodávek jaderných položek.

Hlavním politickým tématem v NSG v r. 2005 byla *Americko-indická iniciativa k civilní jaderné spolupráci* (US–India Civil Nuclear Cooperation Initiative, dále jen iniciativa). Tato iniciativa by mohla umožnit zásadní transformaci vztahů s Indií v civilní jaderné oblasti výměnou za indické ústupky v oblasti jaderného nešíření. Iniciativa nezakládá právo Indie stát se jaderným státem v souladu s NPT. Indie proto nehodlá přistoupit k NPT, ale zavázala se oddělit svůj civilní jaderný program od vojenského. Česká republika na jednáních NSG vyjádřila připravenost podílet se na případném otevření obchodu s Indií v oblasti mírového využití jaderné energie, které bude konzistentní s jejími mezinárodními závazky, a zdůraznila význam striktního oddělení civilního jaderného sektoru od vojenského.

3.6 Australská skupina

Australská skupina (Australia Group - AG) vznikla v roce 1985 z iniciativy Austrálie jako reakce na porušení Ženevského protokolu z roku 1925 použitím chemických zbraní v iránsko-iráckém konfliktu. AG stanovila režim vývozních kontrol u chemikálií, které by mohly být zneužity pro výrobu chemických zbraní. V roce 1980 byl tento režim rozšířen o biologické zbraně a o klíčové položky chemických a biologických zařízení a technologií.

V dubnu 2005 se v Sydney uskutečnilo 20. plenární zasedání AG za účasti České republiky, které projednalo další opatření ke zvýšení účinnosti tohoto kontrolního režimu v oblasti nešíření chemických a biologických zbraní a zaměřilo se na zintenzivnění výměny informací. Byla posílena kontrola exportu s cílem zabránit nezákonnému získávání komponent, technologií a materiálů pro výrobu chemických a biologických zbraní. Za nového člena AG byla přijata Ukrajina.

3.7 Kontrolní režim raketových technologií

Kontrolní režim raketových technologií (Missile Technology Control Regime - MTCR) je ujednáním, které vzniklo v roce 1987 v situaci narůstajícího rizika šíření raketových technologií. Tento kontrolní režim představuje soubor kontrolních opatření týkajících se uvedených technologií včetně všech zařízení a komponentů, které jsou klíčové pro vývoj a výrobu raketových nosičů zbraní hromadného ničení. Kontrolní seznam obsahuje nejen kompletní raketové systémy a podsystémy, ale i materiály a zařízení použitelná pro jejich výrobu a provoz (speciální konstrukční materiály, pohonné hmoty, hnací zařízení, přístrojová technika, zkušební zařízení či detektory ap.).

Ve dnech 12.–16. září 2005 se v Madridu uskutečnilo 19. plenární zasedání, kde bylo diskutováno členství dalších zemí, výměna informací a technické aspekty. Zasedání podpořilo rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1540, která je všemi členskými zeměmi považována za nový univerzální nástroj ke snížení rizik šíření zbraní hromadného ničení.

Česká republika se aktivně zapojila do procesu rozšiřování členské základny MTCR s cílem dosažení plnohodnotného členství všech nových členských zemí EU. Tohoto cíle se však (podobně jako v roce 2004) dosáhnout nepodařilo, a to vzhledem k tomu, že nebyla nalezena shoda při posuzování kritérií připravenosti jednotlivých kandidátských zemí.

3.8 Wassenaarské ujednání

Wassenaarské ujednání o kontrole vývozu konvenčních zbraní a zboží a technologií dvojího použití (The Wassenaar Arrangement on Export Controls for Conventional Arms and Dual-Use Goods and Technologies - WA) bylo založeno v roce 1995¹⁸. Zabývá se širokým spektrem konvenčních zbraní a zboží dvojího použití (tj. položek určených především pro použití v průmyslové oblasti, ale zneužitelných též k výrobě konvenčních zbraní). WA má ze všech kontrolních režimů nejširší předmět své činnosti. Ten je definován 1) seznamem vojenského materiálu (pokrývajícím konvenční vojenský materiál) a 2) seznamem zboží a technologií dvojího užití (jenž obsahuje položky, které nejsou zahrnuty do kontrolních seznamů ostatních kontrolních režimů).¹⁹

Podstatou činnosti WA je výměna informací týkající se jak obecných aspektů mezinárodního obchodu se strategickým zbožím (včetně analýz globálních trendů obchodu se zbraněmi, bezpečnostní situace v určitých regionech, podezřelých nákupních aktivit ap.), tak konkrétních obchodů se třetími zeměmi v definovaných kategoriích (včetně notifikací o zamítnutých licencích).

Účastníci plenárního zasedání WA v prosinci 2005 znovu zdůraznili záměr rozšiřovat kontakty s nečlenskými zeměmi, ostatními kontrolními režimy a mezinárodními organizacemi. Česká republika se v tomto směru výrazně angažovala. Byla schválena řada doplňků kontrolních seznamů. Diskuse se zaměřily na kritéria pro výběr položek a jejich zařazení do seznamu kontrolovaného zboží, systém výměny informací a přípravu dokumentu týkajícího se prohlášení konečného uživatele.

¹⁸ Viz též www.wassenaar.org.

¹⁹ Oba tyto seznamy jsou plně promítnuty v seznamech EU.

4. SMLOUVA O OBCHODU SE ZBRANĚMI (*ARMS TRADE TREATY – ATT*)

V roce 2003 začaly mezinárodní nevládní organizace s kampaní za přijetí Arms Trade Treaty (ATT) – závazné mezinárodní smlouvy, která by celosvětově regulovala obchod se zbraněmi. Nevládní organizace dokázaly postupně přesvědčit řadu vlád, aby tento projekt podpořily. V říjnu roku 2005 se k této iniciativě oficiálně připojila také EU na zasedání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy v Lucembursku. Rozhodujícím momentem bylo to, že ve prospěch ATT probíhá ve více než 70ti zemích světa podpisová kampaň, během níž lidé zasílají své fotografie s vyjádřením podpory ATT jednotlivým národním vládám. Česká republika tuto iniciativu podporuje a zároveň se snaží napomáhat jejímu prosazování na bilaterální i multilaterální úrovni.

Hlavním cílem ATT je vyloučit transfery zbraní v případech, kdy by mohly být zneužity k porušování mezinárodního práva a podpoře organizovaného zločinu a korupce, způsobit ohrožení regionální bezpečnosti, stability a udržitelného rozvoje nebo porušení mezinárodních, regionálních nebo národních závazků.

Aby se ATT mohla stát efektivním nástrojem mezinárodní kontroly transferů zbraní, je nutné, aby měla zabudovaný monitorovací mechanismus jejího plnění včetně sdílení „denialů“ (žádostí o vývoz, jimž byl odepřen souhlas) po vzoru Waassenaru a Kodexu EU. Pro efektivní fungování tohoto systému je dále zapotřebí, aby ji podepsalo co největší množství signatářů, a to jak významných exportérů, tak i příjemců těchto zbraní. Instrument by tak měl garantovat legalitu a transparentnost i těch operací, které v současnosti začínají jako legální, avšak končí jako ilegální.

5. MEZINÁRODNÍ EMBARGA

V roce 2004 byla Česká republika vázána embargy vůči celkem 15 zemím. Velmi často jsou na jednu zemi uvalena embarga několika mezinárodních organizací. EU je zapojena do většiny z nich. Přehled platných embarg je k dispozici na webové stránce: www.mzv.cz/kontrolaexportu.

V roce 2004 bylo zrušeno embargo EU vůči Libyi poté, co členské státy dospěly k závěru, že jeho důvody již pominuly. Velmi důležité diskuse se odehrávaly okolo embarga EU vůči Číně, jež bylo vyhlášeno deklarací Evropské rady v roce 1989 jako reakce na násilné potlačení studentských protestů na Náměstí nebeského klidu. Implementace embarga byla ponechána na národní úroveň. Český postoj v této věci je velmi přesně definovaný: nedovolit vývozy tzv. "smrtících zbraní" a také dodávek, které by přispěly k budování vojenských kapacit Číny (zejména pokročilých technologií), což dovoluje export několika kategorií vojenského materiálu. V prosinci 2004 deklarovali vrcholní představitelé členských států EU svou připravenost přijmout rozhodnutí týkající se zrušení embarga, avšak pouze za předpokladu, že toto rozhodnutí nebude znamenat kvalitativní a kvantitativní nárůst exportů do Číny. Z hlediska České republiky má toto budoucí rozhodnutí jak aspekty politické (týkající se jak samotné Číny, tak vztahů EU s dalšími zeměmi), tak aspekty kontroly exportu. Mezi aspekty kontroly exportu patří posílení Kodexu a další opatření. Česká republika se - společně s dalšími státy - zasadila za to, aby byl připraven specifický režim výměny informací mezi členskými zeměmi pro situace, které po zrušení embarga nastanou.

V roce 2005 bylo přijato nové embargo Evropské unie na vývoz veškerého vojenského materiálu do Uzbekistánu. Toto restriktivní opatření bylo odpovědí na nepřiměřené a bezohledné použití síly v Andižanu a následnou neochotu uzbeckých úřadů připustit vyšetřování vedené Organizací spojených národů. Byl doplněn seznam embargovaných osob podezřelých z terorismu. Podmínky embarga na Konžskou demokratickou republiku byly zmírněny a došlo k legalizaci dodávek pro konsolidované jednotky konžské armády. K podobné změně došlo i v případě Súdánu, kde bylo umožněno dodávat některé typy materiálu pro vládní jednotky. EU rozhodla prodloužit embargo vůči Zimbabwe.

6. AKČNÍ PROGRAM OSN PROTI NEZÁKONNÉMU OBCHODU S RUČNÍMI A LEHKÝMI ZBRANĚMI

V roce 2005 pokračovalo naplňování *Akčního programu k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech* (dále jen Akční program OSN). Akční program OSN byl schválen v roce 2001. Stanovil cíle mezinárodního společenství v dané oblasti do roku 2006. V tomto roce bude svolána konference, na níž se vyhodnotí, zda a jak se je podařilo naplnit. Předností Akčního plánu OSN je to, že definuje konkrétní závazky a mechanismy pro zlepšení kontroly RLZ, které mají být do této doby uvedeny v život. Tato opatření lze rozdělit podle toho, na jaké úrovni mají být přijata.

Na *národní* úrovni se jedná mj. o přijetí a aplikaci legislativních norem týkajících se:

1. kontroly výroby, vývozu a dovozu RLZ,
2. evidence a sledování pohybu RLZ,
3. ničení nadpočetných RLZ.

Opatření na *regionální* jsou dobrovolná a jsou zaměřena na zvýšení vzájemné transparency. Mohou též zahrnovat stanovení regionálně závazných moratorií na výrobu, dovoz a vývoz RLZ s cílem zabránit jejich nežádoucímu hromadění v daném regionu či oblasti.

Na *globální* úrovni jde především o spolupráci v boji proti nezákonnému obchodování. Opatření však tvoří též součást úsilí mezinárodního společenství zaměřené na předcházení konfliktům, ve kterých jsou RLZ zneužívány, a na řešení těchto konfliktů. Jsou to v první řadě demobilizační, demilitarizační, odzbrojovací a rekonsolidační projekty pro ozbrojené bojovníky stran konfliktu. Klíčovým prvkem je samozřejmě likvidace RLZ v těchto konfliktních oblastech.

Česká republika i v roce 2005 národní cíle Akčního programu OSN plnila, a to včetně opatření legislativních²⁰. Na úrovni regionální a globální podpořila všechny iniciativy zaměřené na zvýšení vzájemné transparency a vytváření univerzálně platných standardů. Výrazem její podpory tomuto úsilí je dobrovolný finanční příspěvek ve výši 2, 11 milionu Kč do svěřeneckých fondů UNDDA – odboru OSN pro záležitosti odzbrojení

V roce 2004 byla v rámci Akčního programu OSN zahájena jednání o mechanismu sledování pohybu a identifikaci nelegálně držných a šířených RLZ. Byla ustavena otevřená pracovní skupina, jejímž úkolem bylo vypracování příslušného dokumentu. Tato jednání nicméně byla ukončena až v roce 2005, kdy tento dokument schválilo 60. Valné shromáždění OSN. Gestorem jeho plnění je v České republice Policejní prezidium ve spolupráci s Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva, Ministerstvem zahraničních věcí a dalšími zodpovědnými resorty a orgány.

7. KONTROLA OBCHODU S RUČNÍMI A LEHKÝMI ZBRANĚMI

²⁰ Zpráva o plnění Akčního programu OSN v České republice v angličtině je k dispozici na webové stránce <http://disarmament.un.org>.

7.1 Kontrolní režim

Zahraníční obchod s RLZ, které nemají vojenský charakter, tj. zbraněmi určenými pro sportovní účely, hobby a lov, upravoval do roku 2004 zákon č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu nebo dovozu a o licenčním řízení výrobků. Tento zákon byl v roce 2005 nahrazen zákonem novým: zákonem č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů. Na rozdíl od dvoustupňového systému kontroly RLZ pro vojenské užití (a dalšího vojenského materiálu - viz kapitola 1.3), je o kontrola zahraničního obchodu s těmito zbraněmi jednodušší.

Základem kontroly je povinnost vývozce ručních zbraní pro "civilní užití" požádat pro každý obchodní případ o udělení tzv. bezpečnostní licence²¹. Tuto licenci vydává Licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu. Žádost musí obsahovat minimální údaje, které konkretizují daný obchodní případ, včetně údajů o zahraničním smluvním partnerovi (konečném uživateli), o množství vyvážených zbraní atd. Žádosti je odepřen souhlas, pokud by realizací daného obchodního případu vznikla bezpečnostní rizika (související mj. s možností nekontrolovaného šíření zbraní ap.).

Součástí celkového kontrolního systému tohoto typu zbraní jsou též předpisy týkající se jejich značení, registrace a evidence. Platný zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů stanovuje, že všechny zbraně nacházející se na území České republiky musejí být označeny. Jsou označovány buď v procesu jejich výroby, anebo při jejich dovozu²². Z toho vyplývá, že zbraň může být uvedena na trh jen pokud je ověřena a označena zkušební značkou. Ověřování a značení zbraní provádí Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva. Platná legislativa dále předpokládá, že zbraně lze v České republice držet pouze na základě platné zbrojní licence. Všechny takto držené zbraně zároveň podléhají evidenci, kterou spravuje Policie ČR. V těchto evidencích jsou vedeny veškeré zbraně podléhající registraci podle příslušného zákona²³.

Povolení k přepravě zbraní určených k vývozu, dovozu nebo tranzitu přes území České republiky vydává příslušný útvar Policie ČR na základě žádosti daného podnikatele, a to až po předložení příslušného povolení a licence vydané Licenční správou. Kontrola se řídí ustanoveními výše uvedeného zákona č. 119/2002 Sb.

7.2 Mezinárodní aktivity

---

²¹ Nový zákon hovoří o "povolení".

²² **Zbraně pro civilní účely** se označují podle Úmluvy o vzájemném uznávání úředních značek ručních palných zbraní, ke které ČR přistoupila v roce 1969. Každá zbraň musí být označena ochrannou známkou, jménem nebo kódem toho, kdo předkládá zbraň zkušebně, výrobním číslem, modelem zbraně, zemí původu a ráží zbraně. Údaje musí být vyznačeny alespoň na jedné z hlavních částí zbraně, výrobní číslo musí být na hlavní, rámu a závěru. Označování výrobcem se provádí již v průběhu výrobního procesu, většinou před finální montáží. Při splnění této povinnosti Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva danou zbraň označí příslušnou zkušební značkou. Témuž úřadu musí dovozce předložit každou zbraň neoznačenou.

Zbraně pro vojenské účely jsou označeny kódem výrobce přiděleným Ministerstvem obrany, výrobním číslem a vojenskou převírací značkou s posledním dvojčíslím letopočtu. Označování provádí výrobce. Neoznačené nebo nedostatečně označené zbraně nesmí být výrobce nebo dovozce uvádět na trh, ani držet.

²³ Zákon č. 119/2000 Sb., o zbraních a střelivu.

Evropská Unie podporuje úsilí o zavedení minimálních společných globálních norem v této oblasti. Dokladem toho je Evropská strategie boje s nelegálním shromažďováním a šířením ručních a lehkých zbraní z 16. prosince 2005. Tato strategie se týká nejen střelných zbraní, ale i některých dalších zbraňových systémů a munice.

Dne 17. listopadu 2005 proběhlo za účasti 35 zemí z různých kontinentů zasedání Ženevského fóra k problematice transferů ručních a lehkých zbraní. Většina ze zúčastněných zemí doporučila další diskusi o této problematice během hodnotící konference Akčního programu OSN k ručním a lehkým zbraním, která proběhne v roce 2006, s cílem odsouhlasit doplňkový text k Akčnímu programu OSN.

Příloha č.1

*Statistické přehledy vývozu vojenského materiálu a
ručních zbraní pro civilní užití*

PŘÍLOHA: STATISTICKÉ PŘEHLEDY

Následujících 12 tabulek podává detailní přehled o tom, jak v České republice v roce 2005, tj. v roce vstupu do Evropské unie fungovala kontrola exportu vojenského materiálu. Poskytuje též některé důležité údaje týkající se ručních zbraní pro civilní užití (viz kapitola 6).

TABULKA 1

se týká dovozu vojenského materiálu v roce 2005. Je zpracována podle stejné metodologie jako TABULKA 2 (viz dále).

TABULKA 2

obsahuje informaci o udělených (a využitých) vývozních licencích, jejich počtu a hodnotě. Údaje jsou rozčleněny podle jednotlivých zemí konečného užití a kategorií vojenského materiálu. Tento postup vychází ze základní metodologie používané ve společných výročních zprávách EU (publikovaných na základě operativního ustanovení č. 8 Kodexu chování EU při vývozu zbraní - viz část I). TABULKA 1 zároveň vychází z rozčlenění vojenského materiálu do celkem 24 kategorií seznamu společného materiálu ("SVM") dle platného předpisu MPO, který je poněkud odlišně strukturovaný než Military List EU (22 kategorií "ML"). Proto je pro rychlou orientaci připojena "převodní tabulka".

TABULKA 3

nabízí srovnání skutečného vývozu vojenského materiálu v letech 2003, 2004 a 2005.

TABULKA 4

poskytuje informace o typu konečného uživatele.

TABULKA 5 a TABULKA 6

podrobněji informují o vývozu a dovozu vojenského materiálu v roce 2004 základních zbraňových kategoriích, což umožňuje konkrétní představu o obchodu s vojenským materiálem v nejvíce sledovaných komoditách.

TABULKA 7

podává přehled o počtu kladně vyřízených žádostí během 7 posledních let.

TABULKA 8

samostatně informuje o notifikovaných „denialech“ podle Kodexu chování EU

TABULKA 9 a TABULKA 10

obsahují některé údaje týkající se ručních zbraní.

TABULKA 11

podobně jako TABULKA 7 doplňuje pohled na kontrolní politiku v roce 2005 z hlediska dlouhodobých trendů. Narozdíl od TABULKY 7, která informovala o počtu vydaných licencí, se nyní jedná o skutečný vývoz/prodej vojenského materiálu z České republiky (Československa).

TABULKA 12

převádí jednotlivé kategorie podle českého Seznamu vojenského materiálu (SVM) na společný seznam vojenského materiálu Evropské unie (ML)

Tabulka 1

Udělené a využité licence pro dovoz/nákup vojenského materiálu v roce 2005

	UDĚLENÉ LICENCE		VYUŽITÍ LICENCÍ	
	*)	HLAVNÍ POLOŽKY VOJENSKÉHO MATERIÁLU (SVM)	ORIENTAČNÍ HODNOTA	ORIENTAČNÍ HODNOTA
			tis. EUR	tis. EUR
Severní Afrika	1		0	0
Tunisko	1	10	0	0
Subsaharská Afrika	2	24,5	147	156
Jihoafrická republika	2	24,5	147	156
Severní Amerika	140	4,24,10,11,1,3,5,7,15	21 307	6 096
Kanda	12	10,1,3,15	2 053	1 833
Spojené státy americké	128	4,24,10,11,1,3,5,7,15	19 254	4 263
Střední Amerika a oblast Karibiku	0		0	0
Jižní Amerika	0		0	0
Střední Asie	0		0	0
Severovýchodní Asie	3	13	10	0
Čína	2	13	10	0
Thaj-wan	1	1	0	0
Jihovýchodní Asie	3		0	0
Vietnam	1	24	0	0
Jižní Asie	1		0	0
Bangladéš	1	24	0	0
Evropská unie	399	10,5,4,24,11,6,1,15,18,8,14,3,7,17,22,2,13	782 842	699 108
Rakousko	16	1,11,8	523	537
Belgie	15	8,5,18,24,10,3	3 372	1 225
Dánsko	7	11,22,10	43	24
Finsko	9	1,6	6	2 444
Francie	41	11,15,24,10,5,3,7,13,1	5 392	4 275
Německo	109	10,24,6,1,8,3,11,5,17,4	14 404	12 173
Maďarsko	6	4,1,10,3	268	127
Itálie	9	10,14,11,1	2 220	8 304
Lotyšsko	4	10,24	606	71
Litva	8	10,3	515	405
Nizozemsko	7	15	593	423
Polsko	21	10,6,24,1,2	1 252	1 351
Slovensko	48	18,24,6,10,1,5,3,8,7,11	3 432	2 808
Slovinsko	2	11	14	13
Španělsko	1	3	33	20
Švédsko	24	10,5,4,15,11,3,6	744 176	659 889

Tabulka 1

Velká Británie	72	6,11,10,24,1,7,13,5	5 993	6,11,10,24,1,5,13	5 019
Ostatní evropské země	118	10,24,4,3,15,1,7,17,8,6,5,11,14	9 380	24,4,10,3,15,1,17,7,8,5,11	5 535
Bosna a Hercegovina	1	3	1 169		0
Bulharsko	8	3,1,4	266	3	167
Norsko	6	15,8,3	267	8,3	80
Rumunsko	2	3,8	12		0
Rusko	52	10,4,24,14	4 808	4,10,24	2 740
Srbsko a Černá Hora	4	1,3	75	1,3	71
Švýcarsko	29	15,7,17,24,3,1,5,11,8	524	15,17,7,3,1,5,11	417
Turecko	1	4	2	4	2
Ukrajina	15	24,10,1,6	2 257	24,10,1,11	2 058
Střední východ	16	24,1,6,5,13	971	6,5,24,1,13	15 919
Egypt	1	1	0		0
Izrael	13	24,6,5,1,13	661	6,5,24,1,13	15 919
Libanon	1	1	310		0
Sýrie	1	10	0	10	0
Oceánie	0		0		0
Celkem	683	10,5,4,24,11,6,1,3,15,18,8,14,7,17,13,22,2	814 657	10,6,5,11,24,4,15,1,18,3,8,14,7,17,2,22,13	726 814

Tabulka 2

Udělené a využité licence pro vývoz/prodej vojenského materiálu v roce 2005

UDĚLENÉ LICENCE			VYUŽITÍ LICENCÍ	
*)	HLAVNÍ POLOŽKY VOJENSKÉHO MATERIÁLU (SVM)	ORIENTAČNÍ HODNOTA	HLAVNÍ POLOŽKY VOJENSKÉHO MATERIÁLU (SVM)	ORIENTAČNÍ HODNOTA
		tis. EUR		tis. EUR
Severní Afrika	14 24,10,11,3	9 161	10,11,24,3	3 470
Alžírsko	12 24,10,11	5 768	10,11,24	2 265
Maroko	1 3	374	3	362
Tunisko	1 24	3 019	10,24	843
Subsaharská Afrika	15 1,6,10,24,3,7	3 088	6,10,1,24,3,7	1 683
Angola	4 1,3,7	228	1,3,7	304
Kapverdy	1 3	5	3	5
Čad	1 1	4	1	3
Etiopie	2 6,10	840	6,10	839
Keňa	2 1	1 240		0
Mali	2 10	407	10	422
Nigérie	3 10,24	364	24,10	110
Severní Amerika	62 10,1,6,24,11,3,8,14,2,7,4	11 394	11,10,6,24,1,3,14,7,8,2	13 215
Kanda	13 3,1,2,4	251	1,3,2	207
Spojené státy americké	49 10,1,6,24,11,3,8,14,7	11 143	11,10,6,24,1,3,14,7,8	13 008
Střední Amerika a oblast Karibiku	5 1,3	1 514	1,3	1 450
Dominikánská republika	0	0	3	33
Mexiko	3 1	1 432	1	1 333
Trinidad a Tobago	2 3	82	3	84
Jižní Amerika	14 1,6,3,2	2 049	1,6,2,7	1 907
Brazílie	4 3,24	0	3	0
Kolumbie	7 1,3	1 907	1	1 733
Ekvádor	1 1	71	1	63
Peru	0	0	7	1
Uruguay	2 6,2	71	6,2	110
Venezuela				
Střední Asie	10 14,24,1,4,3	1 895	14,24,1,3	1 515
Kazachstán	10 14,24,1,4,3	1 895	14,24,1,3	1 515
Severovýchodní Asie	9 10,3,1	3 176	10,24,3,1	2 165
Čína	6 10,1	3 173	10,24,1	2 162
Korejská republika	1 1	0	1	0
Mongolsko	1 3	3	3	3
Thaj-wan	1 1	0	1	0
Jihovýchodní Asie	36 10,24,11,3,1,8	5 132	6,24,10,3,1,8	6 032
Malajsie	3 3	19	3	21

Tabulka 2

Filipíny	1	3	0
Singapur	4	24,8	105
Thajsko	20	10,3,1	469
Vietnam	7	10,24,11,3,1	4 539
Jižní Asie	130	6,24,10,3,2,1	7 156
Afghánistán	13	3,6	317
Bangladéš	31	10,3,24	834
Indie	54	6	3 477
Pákistán	4	6,1	46
Srí Lanka	28	24,6,3,2,10,1	2 482
Evropská unie	344	6,11,3,24,4,13,22,8,10,1,14,15,16,7,2,18,5	49 536
Rakousko	4	3	1 860
Belgie	3	8,1	438
Kypr	3	6,3	473
Dánsko	1	8	0
Estonsko	4	11,24,10	4 588
Finsko	4	6,1	174
Francie	12	24,3,18,1	85
Německo	41	24,22,11,16,6,3,7,10,8	4 534
Řecko	4	3	284
Maďarsko	13	6,24,15,3,7,10	2 043
Itálie	2	1	1
Lotyšsko	13	3,24,8,13,11,10,7	3 538
Litva	3	6,3,1	798
Nizozemsko	6	24,7,4	121
Polsko	52	6,13,24,1,3,8,10,11,16	6 876
Portugalsko	2	1	3
Slovensko	153	6,11,3,24,10,14,1,15,2,8,16,13,7,4,18	20 510
Slovinsko	3	3,11	102
Španělsko	3	3	215
Švédsko	3	6,1,5	236
Velká Británie	15	4,6,8,7,10	2 657
Ostatní evropské země	72	6,10,3,2,24,8,4,1,13,7	15 697
Azerbájdžán	1	10	1 220
Bulharsko	17	3,8,2,10,4,13	2 863
Gruzie	16	6,3,2,24,10,4,1	8 379
Makedonie	3	3	129
Rumunsko	9	24,8,10,7	779
Rusko	9	10,24,3,1	960
Švýcarsko	3	1	13
Turecko	3	7	41
Ukrajina	11	10,24,6,1,3	1 313
Střední východ	75	3,6,1,18,14,10,24,11,7	10 786

	0
24,8	15
24,10,3,1	2 268
6,10,3,1	3 728
6,24,10,3,4,2,11,1	5 579
3,4	355
10,24	578
6,11	3 793
1	3
24,3,6,2,10,11	850
6,10,3,24,11,4,13,8,22,1,16,15,7,2,18,5	33 850
3	7
8,1	277
6,3	488
	0
11,10	19
6,1	138
3,18,1	12
24,22,11,16,6,3,10,7,8	1 765
3	286
24,6,15,7,3,10	1 283
	0
8,13,3,11,10,7,24	606
6,3,1	797
4,7,1	48
6,13,24,3,1,10,8,11,16	4 556
11,1	50
6,10,3,11,24,2,15,8,16,13,7,1,4,18	21 089
3,11	97
3	193
6,5,1,3	240
4,6,8,7,10	1 899
10,6,3,2,24,4,8,1,13,7	7 734
10	717
3,10,4,13,8	1 622
6,2,3,10,4,1	3 264
3	25
8,10,7	207
10,24,3	1 021
24	25
7	41
10,24,1,3	812
3,6,1,18,24,10,14,7	9 456

Tabulka 2

Egypt	32	1,18,6,14,3,24,11,7,10	4 729
Irák	12	3	2 328
Izrael	6	6,24	707
Jordánsko	5	6,3,24	1 498
Kuwait	1	1	3
Libanon	0		0
Omán	2	3,1	9
Saudská Arábie	2	3,7	551
Sýrie	2	10	288
Spojené arabské emiráty	12	3,6,1	668
Jemen	1	1	5
Oceánie	2	7	2
Austrálie	1	7	2
Celkem	788	6,10,24,3,11,1,4,13,14,8,2,22,18,7,16,15,5	120 586

18,1,6,3,14,24,7,10	3 443
3	2 063
6,24	1 289
	0
3,1	186
1,3	712
3	5
3,7	551
10	267
6,3,1	936
1	4
7	2
7	2
6,10,3,11,24,1,4,14,13,18,8,2,22,7,16,15,5	88 058

*) Počet udělených licencí

Tabulka 3

Uskutečněný vývoz/prodej vojenského materiálu v letech 2003-2005

	2005	2004	2003
orientační hodnota v tis. EUR			
Severní Afrika	3470	6043	19659
Alžírsko	2265	5292	17491
Maroko	362	199	0
Tunisko	843	552	2168
Subsaharská Afrika	1683	1051	2188
Angola	304	0	0
Kapverdy	5	0	0
Čad	3	0	0
Congo (Democratic Republic of)	0	0	992
Etiopie	839	709	307
Keňa	0	222	733
Malawi	0	1	0
Mali	422	0	0
Nigérie	110	38	156
Jihoafrická republika	0	81	0
Severní Amerika	13215	4668	5429
Kanda	207	110	467
Spojené státy americké	13008	4558	4962
Střední Amerika a oblast Karibiku	1450	212	281
Dominikánská republika	33		
Mexiko	1333	212	281
Trinidad a Tobago	84		
Jižní Amerika	1907	1505	615
Chile	0	1	243
Kolumbie	1733	1424	372
Ekvádor	63	0	0
Peru	1	0	0
Uruguay	110	80	0
Střední Asie	1515	1815	122
Kazachstán	1515	1685	122
Uzbekistán	0	130	0
Severovýchodní Asie	2165	3038	132
Čína	2162	3006	100
Korejská republika	0	0	32
Mongolsko	3	31	0
Thaj-wan	0	1	0
Jihovýchodní Asie	6032	4921	5262
Indonésie	0	625	1778
Malajsie	21	3	45
Filipíny	0	12	83
Singapur	15	0	0
Thajsko	2268	3146	2519
Vietnam	3728	1135	837
Jižní Asie	5579	20791	17736
Afghánistán	355	1842	0
Bangladéš	578	1021	565
Indie	3793	17240	17025
Pákistán	3	2	12
Srí Lanka	850	686	134
Evropská unie	33850	30314	21043
Rakousko	7	52	4
Belgie	277	456	179

Tabulka 3

Kypr	488	0	0
Estonsko	19	68	29
Finsko	138	48	85
Francie	12	534	248
Německo	1765	3992	1466
Řecko	286	69	21
Maďarsko	1283	988	2377
Lotyšsko	606	47	16
Litva	797	262	1295
Nizozemsko	48	33	54
Polsko	4556	7424	1639
Portugalsko	50	7	0
Slovensko	21089	13085	12866
Slovinsko	97	64	70
Španělsko	193	330	325
Švédsko	240	0	334
Velká Británie	1899	2855	35
Ostatní evropské země	7734	5314	3961
Ázerbájdžán	717	165	363
Bulharsko	1622	460	169
Chorvatsko	0	96	13
Gruzie	3264	2043	1363
Makedonie	25	1148	0
Norsko	0	0	1
Rumunsko	207	81	263
Rusko	1021	911	1705
Švýcarsko	25	31	82
Turecko	41	21	2
Ukrajina	812	358	0
Střední východ	9456	10019	6460
Egypt	3443	1648	854
Irák	2063	2873	2286
Izrael	1289	821	1803
Kuwait	186	0	0
Jordánsko	0	1	295
Libanon	712	342	140
Omán	5	0	0
Saudská Arábie	551	957	0
Sýrie	267	0	110
Spojené arabské emiráty	936	1022	972
Jemen	4	2355	0
Oceánie	2	7	0
Nový Zéland	0	7	0
Austrálie	2	0	0
Celkem	88058	89700	82888

Tabulka 4

Užití vojenského materiálu prodaného zahraničním osobám v roce 2005

p.č.	země KU	1.	2.	3.	4.
orientační podíl v procentech					
1	Afganistán	94	6		
2	Alžírsko	100			
3	Angola		100		
4	Austrálie				100
5	Ázerbajdžán	100			
6	Bangladéš	100			
7	Belgie			33	67
8	Brazílie			100	
9	Bulharsko	29		36	35
10	Čad		100		
11	Česká republika	30		68	2
12	Čína			63	37
13	Dominikánská republika	100			
14	Egypt	59	14	27	
15	Ekvádor	100			
16	Estonsko	67		33	
17	Etiopie	100			
18	Filipíny			100	
19	Finsko	33			67
20	Francie			25	75
21	Gruzie	82	9	9	
22	Indie	95		5	
23	Irák	15	62	23	
24	Itálie			100	
25	Izrael	100			
26	Jemen	100			
27	Kanada	8		8	84
28	Kapverdy		100		
29	Kazachstán	33	67		
30	Kolumbie			100	
31	Korejská republika		100		
32	Kuwajt		50	50	
33	Kyperská republika	80	20		
34	Libanon		100		
35	Litva	45	11	44	
36	Lotyšsko		100		
37	Maďarsko	58	10	32	
38	Makedonie		100		
39	Malajsie	100			
40	Mali	100			
41	Maroko		100		
42	Mexiko	100			
43	Mongolsko		100		
44	Německo	11	10	47	32
45	Nigérie	100			
46	Nizozemí	66		17	17
47	Omán		67		33
48	Pákistán	100			
49	Peru				100
50	Polsko	24	1	75	
51	Portugalsko	33		34	33
52	Rakousko			100	
53	Rumunsko	13	13	74	
54	Ruská federace	50	17	33	

Tabulka 4

55	Řecko		67	33	
56	Saudská Arábie		100		
57	Singapur			100	
58	Slovensko	51	3	40	6
59	Slovinsko	67	33		
60	Spojené arabské emiráty	62	38		
61	Spojené státy americké	27		53	20
62	Srí Lanka	100			
63	Sýrie	100			
64	Španělsko		67		33
65	Švédsko			67	33
66	Švýcarsko			100	
67	Thajsko	84	12		4
68	Tchaj-wan		100		
69	Trinidad a Tobago		50		50
70	Tunisko	100			
71	Turecko	100			
72	Ukrajina		29	71	
73	Uruguay	100			
74	Velká Británie	29		14	57
75	Vietnam	75	25		

Charakteristika převažujícího užití

1. ozbrojené síly – armáda, letectvo, námořnictvo
2. bezpečnostní složky – policie, místní správa
3. průmysl
4. obchod, sběratelé

Tabulka 5

Vývoz/prodej některého vojenského materiálu zahraničním osobám v roce 2005

Vojenský materiál (příklad)	kusů	země (nejvýznamnější)
Revolvery a pistole		
(CZ různé modely, Alfa-Proj Combat, Kevin ZP 98, Tokarev)	17776	Egypt, Kolumbie, Mexiko, Libanon, Vietnam, USA
Pušky a karabiny		
(CZ 750 Sniper, Sig Sauer SSG- 3000, CZH 2000)	543	Kanada, Ukrajina, Slovensko, Spojené arabské emiráty, USA
Samopaly		
(CZ 75 AUTO, CZ Škorpion, Špagin PPS 43, Thompson 1928)	124	Thajsko, Belgie, Finsko, Slovensko
Samočinné pušky		
(CZ vz. 58)	8995	USA, Kazachstán, Francie, Finsko
Lehké kulometry		
(UK vz. 59, RPD)	2130	USA, Angola, Kanada
Těžké kulometry		
(NSV, PKT)	224	Polsko, Slovensko
Přenosná zařízení protiletadlových raket		
(IGLA)	19	Velká Británie
Tanky		
(T-72, T-55, VT-55A)	26	Gruzie, Slovensko, Německo
Velkorážové dělostřelecké systémy		
(152 mm houfnice vz. 77 Dana)	11	Gruzie, Německo
Letadla		
(MiG 21, Su-22)	8	Vietnam, Mali
Vrtulníky		
(Mi 24D)	1	Německo

Kromě toho byla vyvezena další vozidla, upravená pro sběratelské účely, např. BVP-1, OT-810.

Tabulka 6

Dovoz/nákup některého vojenského materiálu od zahraničních osob v roce 2005

Vojenský materiál (příklad)	kusů	země (nejvýznamnější)
Revolvery a pistole		
(Glock různé modely, Makarov PM, Mauser C 96, Smith Wesson)	1128	Rakousko, Ukrajina USA, Německo
Pušky a karabiny		
(Dragunov, Mauser, Sweiz, Tokarev, Sig Sauer SSG 3000)	1686	Německo, Ukrajina, USA
Samopaly		
(Heckler a Koch, Thompson, Špagin, Sudajev, M 49)	953	Srbsko a Černá Hora, Německo, Ukrajina, Švýcarsko
Samočinné pušky		
(SA 80, Stgw 58, AMD)	1503	Maďarsko, Velká Británie, Švýcarsko
Lehké kulometry		
(LMG, RPD)	1919	Srbsko a Černá Hora, Polsko
Těžké kulometry		
(PKT, Maxim)	71	Slovensko, Ukrajina
Přenosná zařízení protiletadlových raket		
(IGLA)	19	Rusko
Letadla		
(L 39)	1	Ukrajina
Vrtulníky		
(Mi-různé modely, EC135T2)	28	Rusko, Německo

(Letadla nezahrnují nájem leteckého systému JAS 39 Gripen.)

Tabulka 6

Tabulka 7

**Kladně vyřízené žádosti o udělení licence podle zákona č. 38/1994 Sb.,
o zahraničním obchodu s vojenským materiálem v letech 1999-2005**

rok	kladná rozhodnutí
1999	1008
2000	985
2001	1041
2002	990
2003	1232
2004	1332
2005	1471

Tabulka 8

Seznam notifikovaných denialů dle Kodexu chování EU

země	počet
Gruzie	1
Libanon	1
Kongo	6
Malajsie	1
celkem	9

Tabulka 9

Výroba ručních a lehkých zbraní*) v České republice v roce 2005

pistole	50996
samopaly	505
opakovací pušky	241

*) připadajících v úvahu pro prodej zahraničním osobám
v rámci licenčního režimu zahraničního obchodu s vojenským materiálem

Tabulka 10

Vývoz palných zbraní pro lov, hobby nebo sebeobranu z České republiky v roce 2005

pistole a revolvery	
Počet využitých licencí:	159
Počet zbraní:	25 793
Orientační hodnota:	5 317 695 Euro
Příklad zboží:	CZ různé modely, Alfa, Holek Kora, Drulov, Kevin, ATC
Do zemí:	Austrálie, Argentina, Belize, Bulharsko, Brazílie, Bolívie, Ekvádor, Egypt, Chile, Chorvatsko, Izrael, Indonésie, Island, Jihoafrická republika, Kostarika, Kyrgyzstan, Keňa, Kanada, Moldávie, Macao, Mexiko, Norsko, Nová Kaledonie, Peru, Paraguay, Salvador, Švýcarsko, Tanzanie, Thajsko, Turecko, Tunisko, USA, Ukrajina, Zambie
kulovnice, brokovnice, malorážky	
Počet využitých licencí:	239
Počet zbraní:	48 342
Orientační hodnota:	10 465 509 Euro
Příklad zboží:	CZ různé modely, ZKM různé modely, ZK, BO různé modely
Do zemí:	Austrálie, Argentina, Bulharsko, Belize, Bosna a Hercegovina, Čína, Dominikánská republika, Egypt, Ekvádor, Filipíny, Guatemala, Guayana, Chile Chorvatsko, Island, Jihoafrická republika, Kanada Kostarika, Kyrgyzstan, Keňa, Mexiko, Malajsie, Makedonie, Moldávie, Norsko, Namíbie, Nová Kaledonie, Nový Zéland, Peru, Paraguay, Rumunsko, Ruská federace, Spojené arabské emiráty, Srbsko a Černá Hora, Švýcarsko, Thajsko, Tanzanie, Uganda, USA, Ukrajina, Venezuela, Zambie

Trend prodeje vojenského materiálu do zahraničí

rok	hodnota prodeje v mil. EUR
1987	602
1988	496
1989	443
1990	239
1991	177
1992	133
1993	148
1994	172
1995	136
1996	103
1997	161
1998	92
1999	90
2000	87
2001	60
2002	77
2003	83
2004	90
2005	88

Tabulka 12

**Položky českého Seznamu vojenského materiálu (SVM)
a společného seznamu vojenského materiálu Evropské unie (ML)**

SVM

→

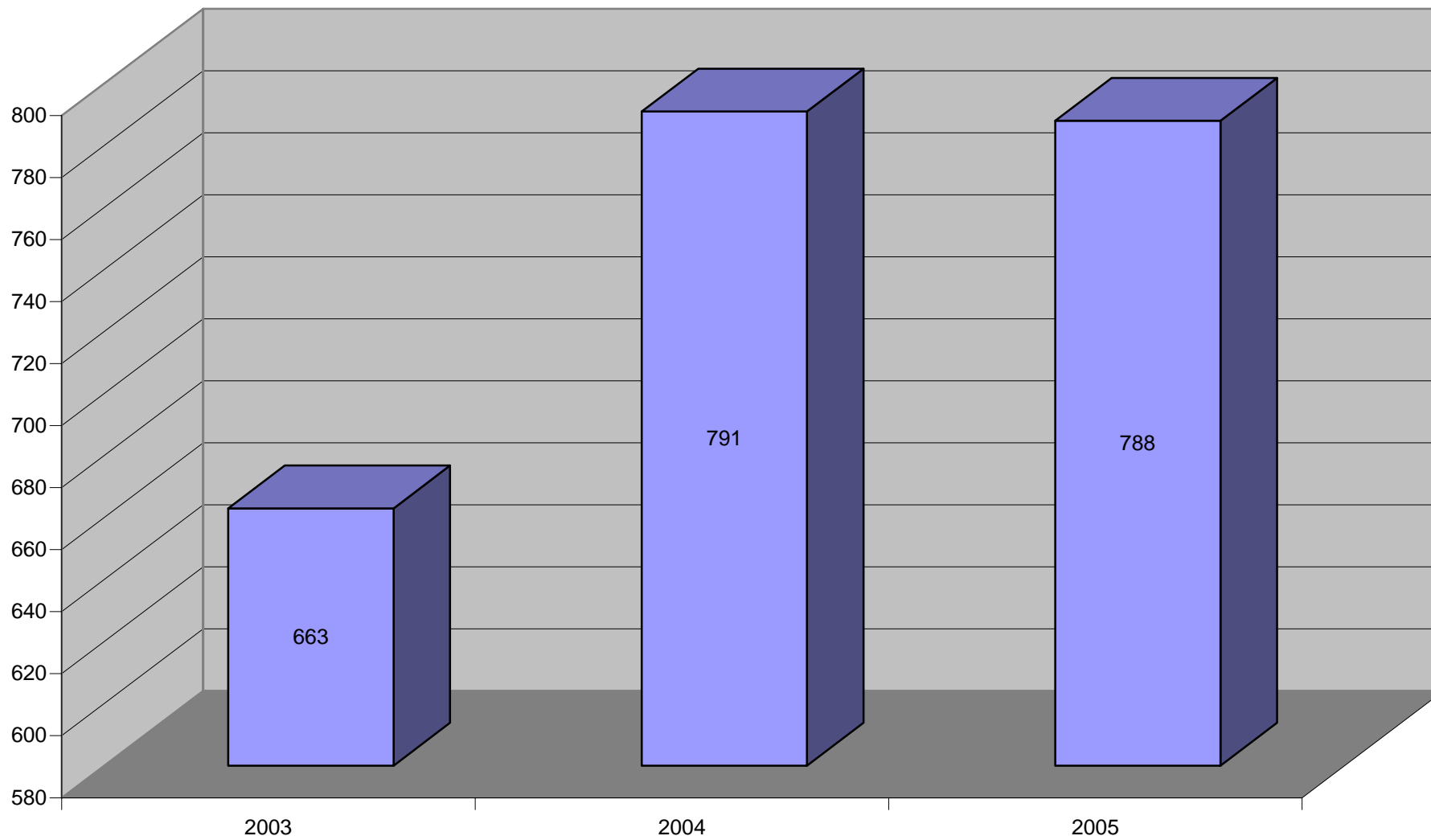
ML

SVM 1	Zbraně a jejich speciálně konstruované součásti	ML 1
SVM 2	Velkorážová výzbroj nebo zbraně a vrhače a jejich speciálně konstruované součásti	ML 2
SVM 3	Střelivo a jeho speciálně konstruované součásti	ML 3
SVM 4	Bomby, torpéda, rakety a střely a jejich speciálně konstruované součásti	ML 4
SVM 5	Systémy a podsystémy řízení palby a jejich speciálně konstruované součásti	ML 5
SVM 6	Vozidla	ML 6
SVM 7	Toxikologické prostředky	ML 7
SVM 8	Vojenské výbušniny a paliva	ML 8
SVM 9	Válečná plavidla	ML 9
SVM 10	Letadla a vrtulníky	ML 10
SVM 11	Elektronická zařízení speciálně konstruovaná pro vojenské použití	ML 11
SVM 12	Fotografická a elektrooptická zobrazovací zařízení	ML 15
SVM 13	Speciální pancéřové materiály	ML 13
SVM 14	Speciální zařízení pro vojenský výcvik	ML 14
SVM 15	Vojenská infračervená zařízení, tepelně zobrazující a obraz zesilující zařízení	ML 15
SVM 16	Výkovky, odlitky a polotovary	ML 16
SVM 17	Různé materiály	ML 17
SVM 18	Výrobní zařízení	ML 18
	Technologie	ML 22
SVM 19	Kryogenní a "supravodivá" zařízení	ML 20
SVM 20	Elektricky spouštěné uzávěry fotochromického nebo elektrooptického typu	ML 15
SVM 21	Systémy zbraní směrované energie	ML 19
SVM 22	Programové vybavení	ML 21
SVM 23	Systémy zbraní s kinetickou energií	ML 12
SVM 24	Služby	ML 22

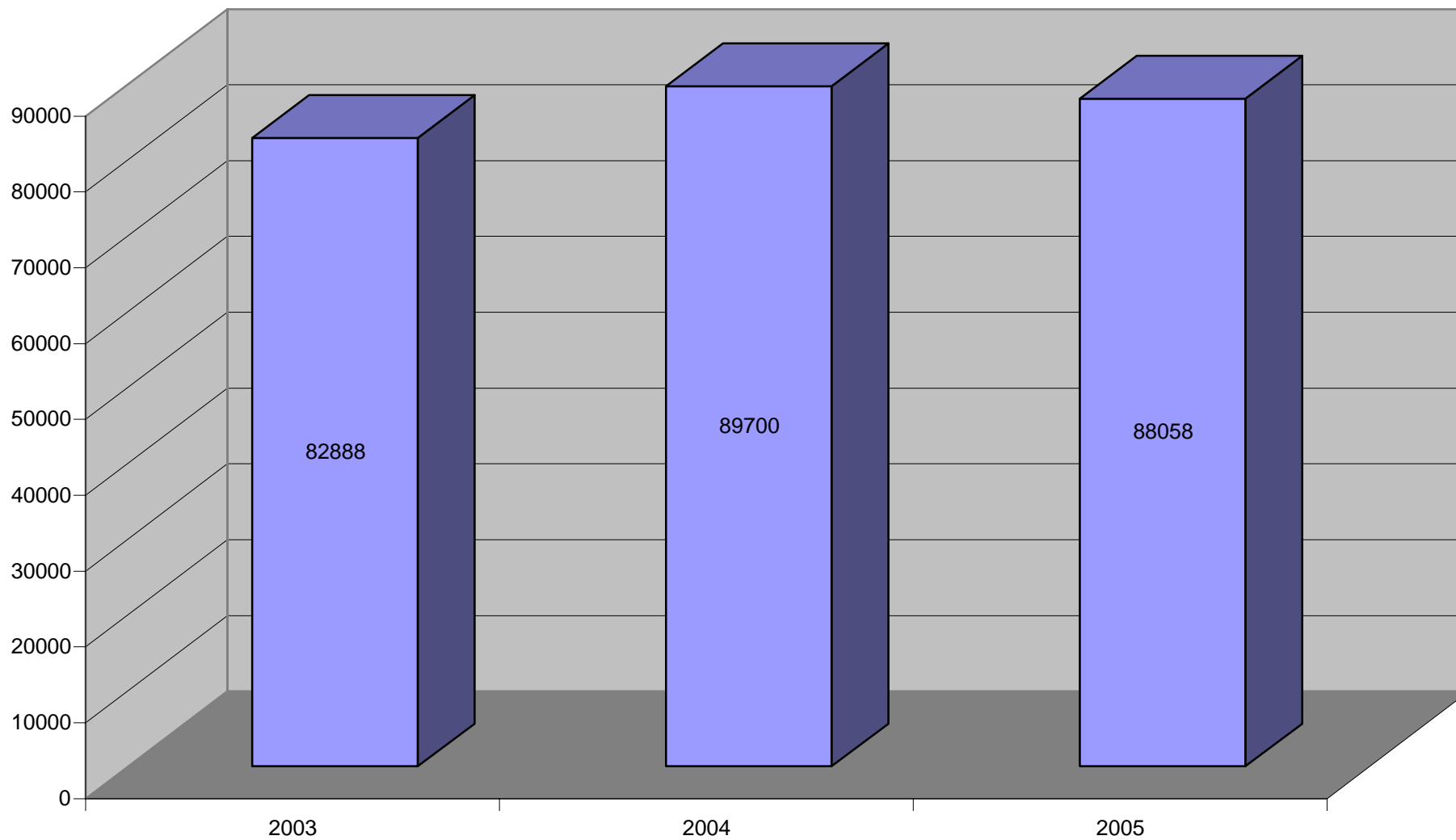
Příloha č.2

***Grafické znázornění hlavních trendů exportu
vojenského materiálu z ČR***

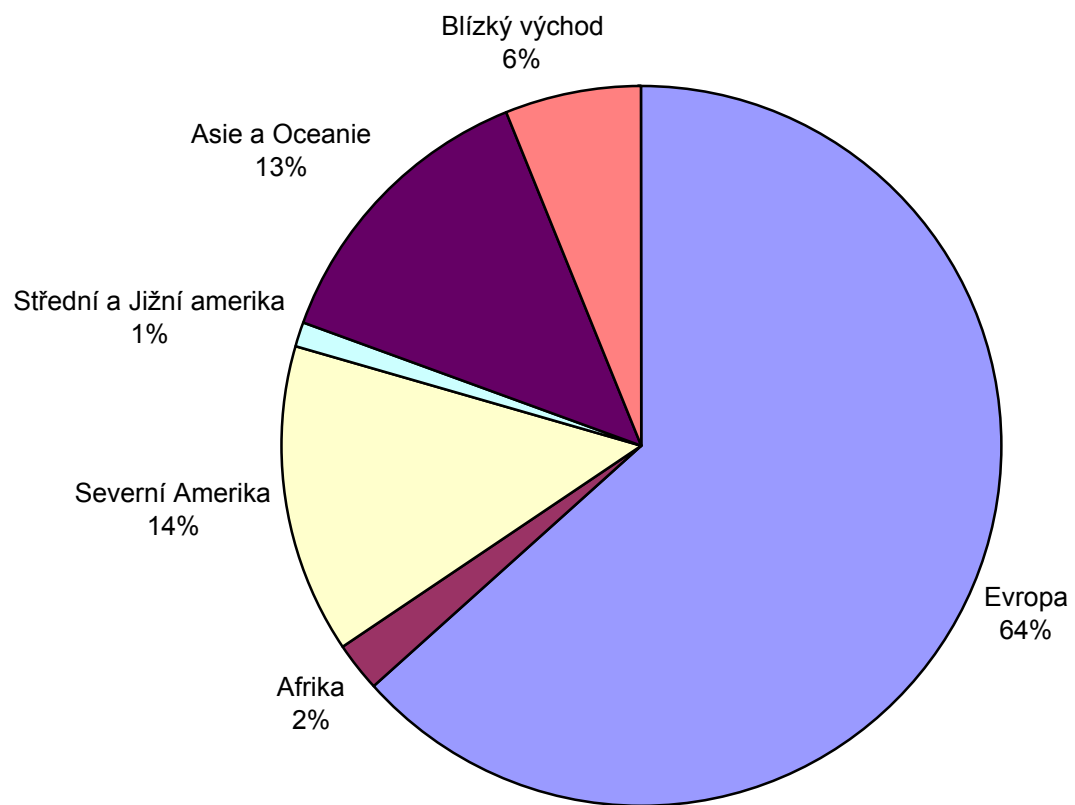
Graf 1: Počet udělených vývozních licencí v letech 2003 - 2005

Graf 2: Skutečný vývoz vojenského materiálu v letech 2003 - 2005 (v tis. EUR)

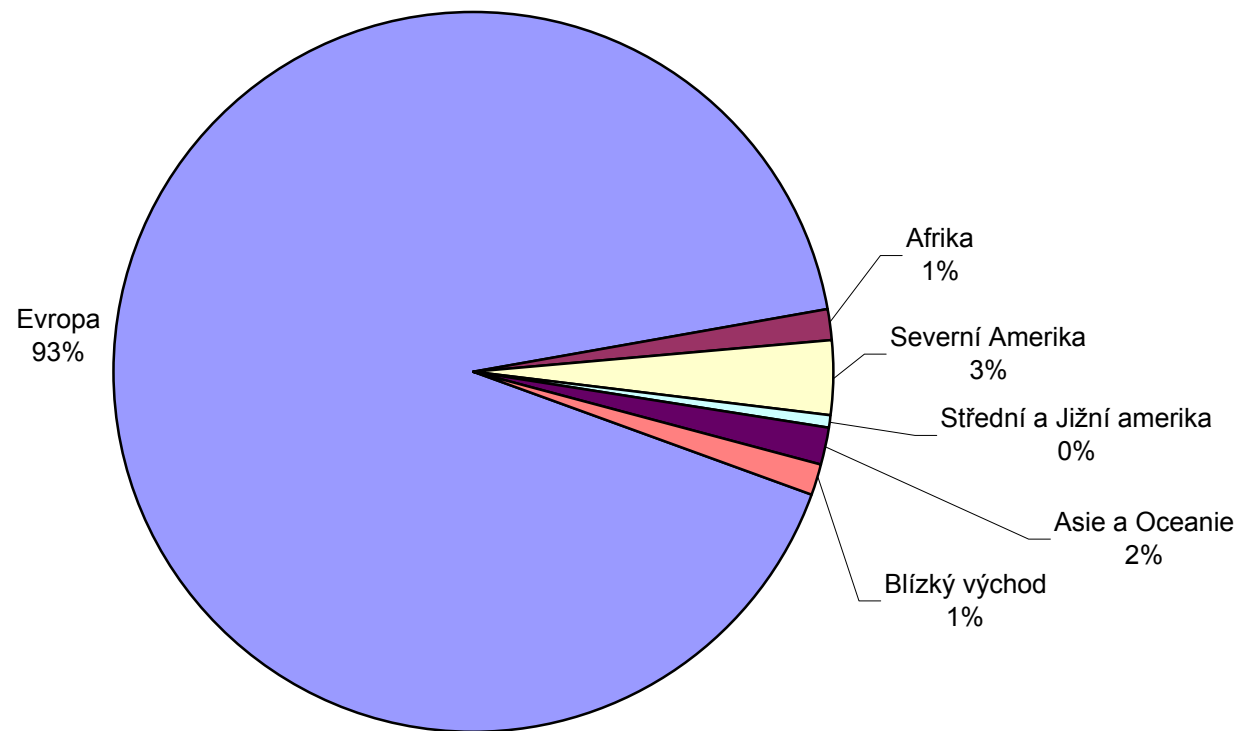

Graf 3: Podíl regionů na počtu udělených vývozních a dovozních licencí v roce 2005

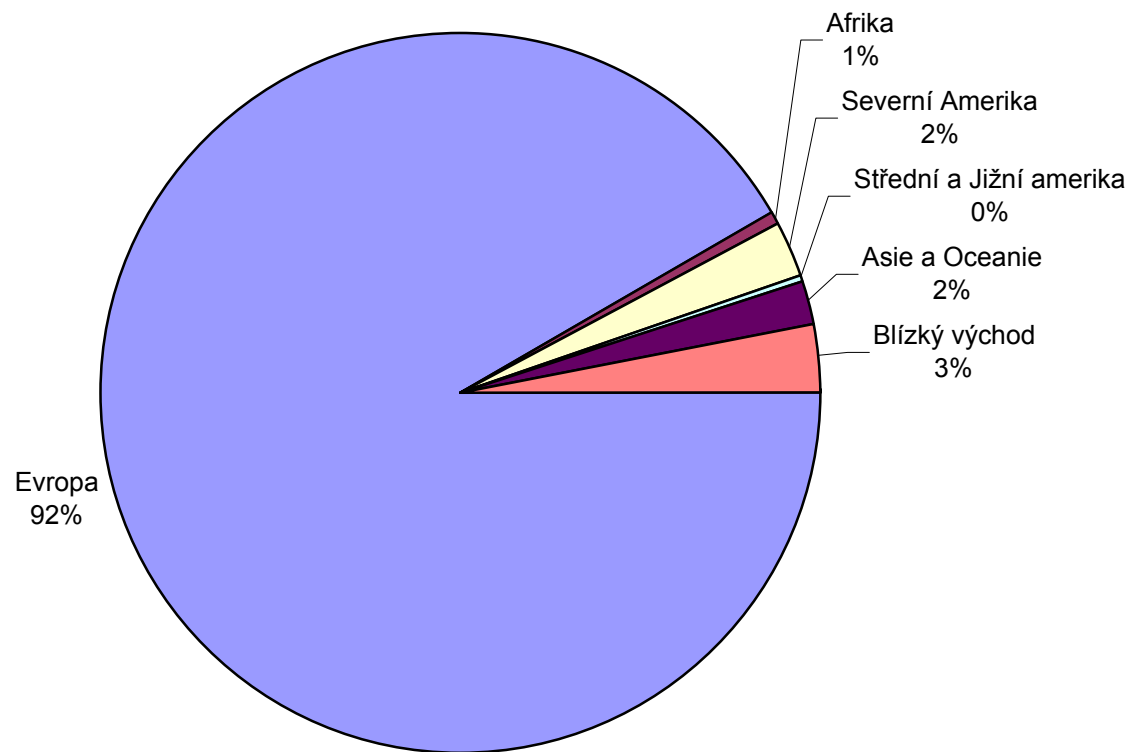

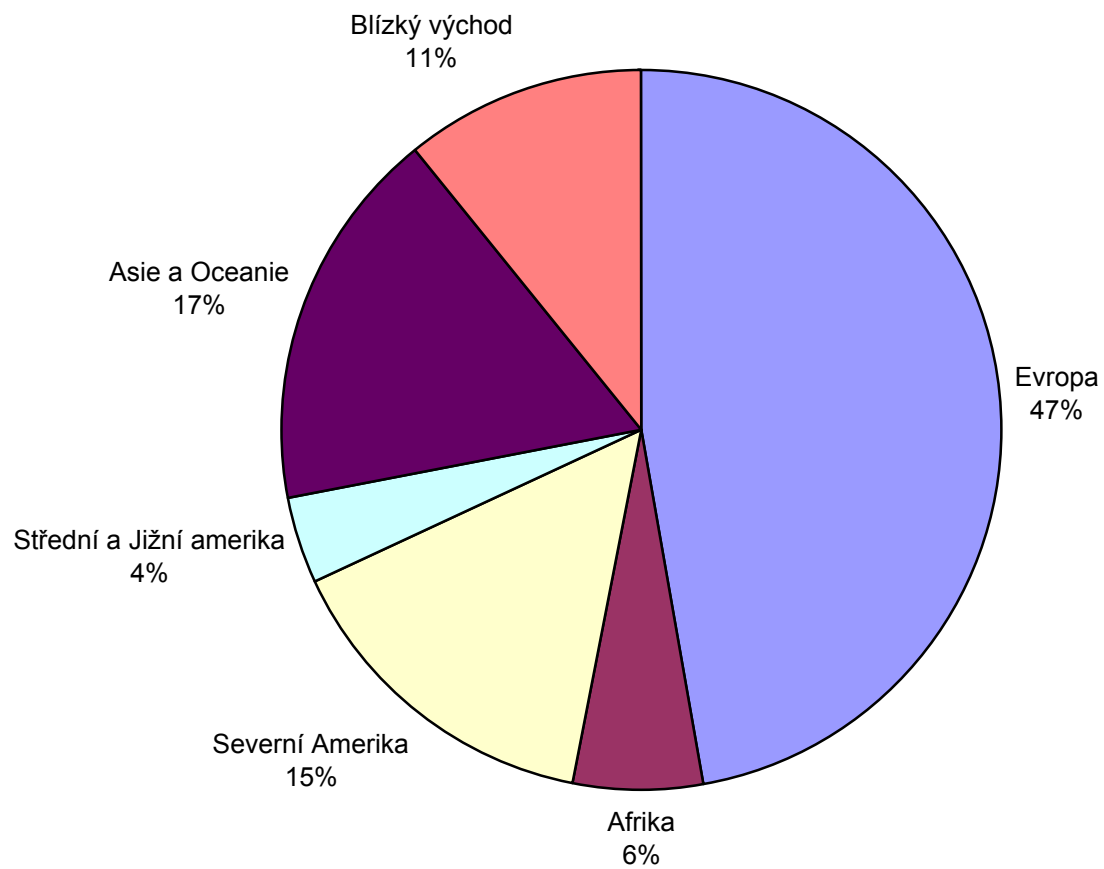
Graf 4: Podíl regionů na hodnotě udělených vývozních a dovozních licencích v roce 2005

Graf 5: Podíl regionů na skutečných vývozech a dovozech v roce 2005

Graf 6: Podíl regionů na skutečných vývozech v roce 2005

Příloha č.3

***Přehled restriktivních opatření v oblasti kontroly
vývozu vojenského materiálu***

**PŘEHLED RESTRIKTIVNÍCH OPATŘENÍ V OBLASTI KONTROLY VÝVOZU
VOJENSKÉHO MATERIÁLU**

Stát	Rezoluce RB OSN Společný postoj EU Rozhodnutí OBSE	Embargo/zakázané zboží/činnost	Opatření v ČR
všechny země		protipěchotní miny	zákon č. 305/1999 Sb.
Afghánistán	1333 ze dne 19.12.2000 1390 ze dne 16.1.2002 2002/402/CFSP ze dne 27.5.2002 2003/140/CFSP ze dne 27.2.2003	zbrojní embargo OSN a EU vztahující se na území pod kontrolou Talibánu, rozšíření na Usámu bin Ládina, členy Al Kajdá a Talibánu a osoby s nimi spojené	realizována v rámci zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, a vyhlášky č. 89/1994 Sb., o podmínkách vydávání úředního povolení k dovozu a vývozu zboží a služeb ve znění pozdějších předpisů
Arménie	853 ze dne 29.7.1993	právně nezávazná politická výzva k uplatňování zbrojního embarga OSN	
Ázerbajdžán	853 ze dne 29.7.1993	právně nezávazná politická výzva k uplatňování zbrojního embarga OSN	
Náhorní Karabach	Rozhodnutí CSO OBSE ze dne 13.3.1992	zbrojní embargo OBSE	
Barma (Myanmar)	2004/423/CFSP ze dne 26.4.2004 2005/340/CFSP ze dne 25.4.2005	zbrojní embargo EU	
Bosna a Hercegovina	96/184/CFSP ze dne 26.2. 1996 1999/481/CFSP ze dne 21.7.1999 2001/719/CFSP ze dne 8.10.2001	zbrojní embargo EU (vyjma dodávek RLZ policejním složkám Bosny a Hercegoviny)	
býv. Jugoslávie (Chorvatsko, Makedonie a SČH)	2001/719/CFSP ze dne 8.10.2001	zrušuje embargo EU s odvoláním na striktní dodržování Kodexu chování EU při vývozu zbraní	

Čína (bez Hongkongu a zvláštní správní oblasti Macao)	Deklarace Evropské rady z Madridu ze dne 27. 6. 1989	zbrojní embargo EU	
ECOWAS členské země: Benin Burkina Faso Kapverdy Pobřeží slonoviny Gambie Ghana Guinea Guinea Bisau Libérie Mali Mauretánie Niger Nigerie Senegal Sierra Leone Togo	Memorandum na vývoz, dovoz a výrobu ručních a lehkých zbraní s výjimkou zbraní dovážených z hlediska legitimních potřeb bezpečnosti (obrany) těchto zemí ze dne 1.11.1998	Memorandum se vztahuje na pistole, samopaly, pušky, samonabíjecí pušky, kulomety, protitankové střely, minomety a houfnice ráže do 85 mm, munice a náhradní díly	
Irák	661 ze dne 6.8.1990 1483 ze dne 22.5.2003 1546 ze dne 8.6.2004 Deklarace ES č. 56/90 ze dne 4.8.1990 2003/495/CFSP ze dne 8.7.2003 2004/553/CFSP ze dne 19.7.2004	zbrojní embargo OSN (s výjimkou mezinárodní Správy Iráku dle rezoluce 1483) a EU	Vyhláška č. 486/1991 Sb., o omezení obchodování s Iráckou republikou, byla zrušena vyhláškou č. 171/2003 Sb
Konžská demokratická republika (býv. Zair)	1493 ze dne 28.7.2003 1596 ze dne 18.4.2005 2005/440/CFSP ze dne 13.6.2005	zbrojní embargo OSN a EU	
Libérie	1521 z roku 2003 1579 ze dne 21.12.2004 1647 ze dne 20.12.2005 2004/137/CFSP ze dne 10.2.2004 EC Regulation No.234/2004 (10/02/04)	zbrojní embargo OSN a EU	

Pobřeží slonoviny	1572 ze dne 15.11.2004 1643 ze dne 15.12.2005 2004/852/CFSP ze dne 15.12.2004	zbrojní embargo OSN a EU	
Rwanda	918 ze dne 17.5.1994 997 ze dne 9.6.1995 1011 ze dne 16.8.1995	zbrojní embargo OSN; rezoluce 1011 ukončila dne 1. 9.1996 zbrojní embargo vůči vládě; avšak zbrojní embargo vůči nevládním silám zůstává v platnosti	
Sierra Leone	1132 ze dne 8.10.1997 1171 ze dne 5.6.1998 1299 ze dne 19.5.2000 1998/409/CFSP ze dne 29.6.1998	zbrojní embargo OSN a EU (vyjma dodávek ECOMOG a OSN)	
Somálsko	733 ze dne 23.1.1992 751 (1992) 1356 (2001) 1425 (2002) 2002/960/CFSP ze dne 10.12.2002	zbrojní embargo OSN a EU	
Súdán	1556 ze dne 30.7.2004 1591 ze dne 29.3.2005 2004/31/CFSP ze dne 9.1.2004 2005/411/CFSP ze dne 30.5.2005	zbrojní embargo OSN a EU	
Uzbekistán	2005/792/CFSP ze dne 14.11.2005	zbrojní embargo EU	
Zimbabwe	2004/161/CFSP ze dne 19.2.2004 2005/140/CFSP ze dne 21.2.2005	zbrojní embargo EU	

Příloha č.3

Kodex chování Evropské unie při vývozu zbraní

Kodex chování Evropské unie při vývozu zbraní

Rada Evropské unie

vycházejíc ze Společných kritérií schválených Evropskou radou v Lucemburku (1991) a v Lisabonu (1992),

uznávajíc zvláštní odpovědnost států vyvážejících zbraně,

rozhodnuta stanovit vysoké společné standardy, které by měly být všemi členskými státy považovány za minimální při rozhodování o transferech konvenčních zbraní a pro omezování těchto transferů, a rozhodnuta posílit výměnu relevantních informací s cílem dosáhnout větší transparentnosti,

odhodlána zabránit vývozu vybavení, které by mohlo být použito pro vnitřní represii, mezinárodní agresi nebo přispět k regionální nestabilitě,

přejíc si v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) posílit spolupráci a podpořit konvergenci v oblasti vývozu konvenčních zbraní,

berouc v úvahu doplňující opatření přijatá proti nelegálním transferům ve formě Programu EU prevence a potlačování nelegálního obchodu s konvenčními zbraněmi,

uznávajíc přání členských zemí zachovat obranný průmysl jako součást své průmyslové základny a obranného úsilí,

uznávajíc, že státy mají právo transferu prostředků pro potřeby vlastní obrany, které jsou v souladu s právem na sebeobranu uznaným Chartou OSN,

přijala následující Kodex chování a Operativní opatření:

PRVNÍ KRITÉRIUM

Respektování mezinárodních závazků členských států, zejména sankcí vyhlášených Radou bezpečnosti OSN a Společenstvím, dohod o non-proliferační, jakož i respektování závazků jiných subjektů a dalších mezinárodních závazků.

Vývozní licence by měla být zamítnuta, pokud by její vydání bylo v rozporu, mimo jiné, s:

- (a) mezinárodními závazky členských států nebo s jejich závazky prosazovat plnění zbrojních embarg OSN, OBSE a EU;
- (b) mezinárodními závazky členských států vyplývajícími ze Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, Úmluvy o zákazu biologických a toxinových zbraní a Úmluvy o zákazu chemických zbraní;
- (c) závazky členských států v rámci Australské skupiny, Kontrolního režimu raketových technologií, Skupiny jaderných dodavatelů a Wassenaarského ujednání;
- (d) závazkem členských států nevyvážet žádný druh protipěchotních min.

DRUHÉ KRITÉRIUM

Respektování lidských práv v zemi konečného určení.

Členské státy zvažují přístup odběratele k relevantním principům vyplývajícím z mezinárodních lidsko-právních instrumentů, přičemž:

- (a) nevydají vývozní licenci, jestliže existuje jasné riziko, že navrhovaný vývoz může být použit pro vnitřní represí;
- (b) budou vydávat licence se zvláštní obezřetností a opatrností pro země, kde jsou podle hodnocení kompetentních orgánů OSN, Rady Evropy nebo EU vážně porušována lidská práva, přičemž budou postupovat případ od případu a vezmou v úvahu povahu materiálu.

Materiálem, který by mohl být použit pro vnitřní represí, se pro tento účel bude, mimo jiné, rozumět takový materiál nebo jemu podobný, u kterého bylo prokázáno používání pro vnitřní represí udaným konečným uživatelem, nebo materiál, u něhož je důvod se domnívat, že nebude dodán deklarovanému konečnému uživateli či pro deklarované konečné užití, ale že bude použit pro vnitřní represí. V souladu s odstavcem 1 Operativních ustanovení tohoto Kodexu bude charakter materiálu pečlivě zvažován, zvláště tehdy, jestliže je určen pro účely vnitřní bezpečnosti. Vnitřní represe zahrnuje, mimo jiné, mučení a jiné kruté, nelidské a ponižující zacházení nebo trestání, hromadné nebo svévolné popravy, zmizení, svévolné zadržení nebo jiné výrazné porušování lidských práv a základních svobod, které jsou uvedeny v relevantních mezinárodních instrumentech vztahujících se k lidským právům, včetně Všeobecné deklarace lidských práv a Mezinárodní úmluvy o občanských a politických právech.

TŘETÍ KRITÉRIUM

Vnitřní situace v zemi konečného určení jako výsledek existence napětí nebo ozbrojeného konfliktu.

Členské státy nedovolí vývozy, které by podněcovaly či prodlužovaly ozbrojené konflikty či zhoršovaly existující napětí a konflikty v zemi konečného určení.

ČTVRTÉ KRITÉRIUM

Zachování regionálního míru, bezpečnosti a stability.

Členské státy nevydají vývozní licenci v případě, že existuje jasné riziko, že by zamýšlený příjemce daný vývoz použil k agresi vůči jiné zemi nebo k prosazení územního požadavku silou.

Členské státy při zvažování těchto rizik vezmou mimo jiné v úvahu:

- (a) existenci nebo pravděpodobnost ozbrojeného konfliktu mezi příjemcem a jinou zemí;
- (b) územní požadavek vůči sousední zemi, který se příjemce v minulosti snažil nebo hrozil prosadit silou;

- (c) pravděpodobnost, že by materiál byl použit jinak než pro legitimní národní bezpečnost a obranu příjemce;
- (d) nutnost neovlivňovat nepříznivě jakýmkoliv významným způsobem regionální stabilitu.

PÁTÉ KRITÉRIUM

Národní bezpečnost členských států a území, za které členské státy ve vnějších vztazích odpovídají, a bezpečnost zemí spřátelených a spojeneckých.

Členské státy vezmou v úvahu:

- (a) potenciální dopad navrhovaného vývozu na obranné a bezpečnostní zájmy své, svých přátel, spojenců a jiných členských států, přičemž zároveň uznávají, že tento faktor nemůže ovlivnit použití kritérií vztahujících se k lidským právům a k regionálnímu míru, bezpečnosti a stabilitě;
- (b) riziko použití daného zboží proti vlastním ozbrojeným silám, silám přátel, spojenců nebo jiných členských států;
- (c) riziko nezamýšlených transferů technologií či jejich přepracování k jiným účelům, než pro které byly určeny.

ŠESTÉ KRITÉRIUM

Chování kupující země vůči mezinárodnímu společenství, zvláště z hlediska jejího přístupu k terorismu, povahy jejích spojeneckých závazků a jejího respektu vůči mezinárodnímu právu.

Členské státy zváží pověst kupující země mimo jiné z hlediska:

- (a) její podpory nebo podněcování terorismu a mezinárodního organizovaného zločinu;
- (b) dodržování mezinárodních závazků, zejména o nepoužití síly, včetně mezinárodního humanitárního práva aplikovatelného pro mezinárodní a vnitrostátní konflikty;
- (c) jejích závazků vztahujících se k non-proliferaci a dalším oblastem kontroly zbrojení a odzbrojení, zejména zda podepsala, ratifikovala a plní relevantní úmluvy o kontrole zbrojení a odzbrojení, jež jsou uvedeny v bodě (b) prvního kritéria.

SEDMÉ KRITÉRIUM

Existence rizika, že materiál bude v kupující zemi dodán jinému než deklarovanému odběrateli nebo znovu vyvezen za nežádoucích podmínek.

Při posuzování odhadovaného dopadu navrhovaného vývozu na dovážející zemi a rizika, že vyvážené zboží by se mohlo dostat k nežádoucímu konečnému uživateli, se budou brát v úvahu následující skutečnosti:

- (a) legitimní obranné a domácí bezpečnostní zájmy přijímající země, včetně angažmá v mírových operacích OSN či v jiných aktivitách pro udržování míru;
- (b) technická schopnost přijímající země využít daný materiál;
- (c) schopnost přijímající země zabezpečit účinnou vývozní kontrolu;
- (d) riziko reexportu zbraní nebo jejich předání teroristickým organizacím (v tomto kontextu vyžaduje zvlášť pečlivé posouzení protiteroristický materiál).

OSMÉ KRITÉRIUM

Kompatibilita zbrojního vývozu s technickou a ekonomickou kapacitou přijímající země, přičemž bude vzato v úvahu, že je žádoucí, aby země svých legitimních potřeb v oblasti bezpečnosti a obrany dosahovaly s co nejmenším převedením lidských a ekonomických zdrojů pro potřeby zbrojení.

Ve světle informací z relevantních zdrojů, jako jsou Rozvojový program OSN, Světová banka, MMF a OECD, členské státy posoudí, zda by navrhovaný vývoz nemohl vážně ohrozit trvale udržitelný rozvoj přijímající země. V této souvislosti vezmou v úvahu relativní úroveň výdajů přijímající země na potřeby vojenské a na potřeby sociální, přičemž zvaží pomoc poskytovanou této zemi ze strany EU či na bilaterálním základě.

OPERATIVNÍ USTANOVENÍ

1. Každý členský stát bude žádosti o udělení vývozní licence posuzovat případ od případu podle ustanovení Kodexu chování.
2. Kodex chování nebude omezovat právo členských států použít přísnější národní exportní politiku.
3. Členské státy se budou prostřednictvím diplomatických kanálů informovat o podrobnostech licencí, jež byly podle Kodexu chování zamítnuty, spolu s vysvětlením, proč daná licence byla zamítnuta. Údaje, které mají být notifikovány, jsou obsaženy ve formuláři uvedeném v Příloze. Dříve než kterýkoliv členský stát udělí souhlas s vývozní licencí, již byl jiným členským státem či státy během posledních tří let odepřen souhlas pro v zásadě identickou transakci, bude to se státy, které souhlas odepřely, nejdříve konsultovat. Jestliže se členský stát po těchto konzultacích rozhodne souhlas s vývozní licencí vydat, bude to státu nebo státům, které jej odepřely, notifikovat s podrobným vysvětlením svého postupu.

Rozhodnutí o povolení nebo zákazu transferu jakékoliv položky vojenského materiálu bude plně v pravomoci každého členského státu. Odepřením souhlasu s vydáním licence se rozumí takový případ, kdy členský stát odmítl schválit skutečný prodej nebo fyzický vývoz položky daného vojenského

materiálu a kdy by se v opačném případě prodej uskutečnil nebo by došlo k uzavření relevantního kontraktu. V tomto smyslu může notifikovatelné odepření souhlasu, v souladu s národní praxí, zahrnovat odepření vydání povolení zahájit jednání či záporná odpověď na formální počáteční dotazy o specifické zakázce.

4. Členské státy budou s odepřenými souhlasy a konzultacemi nakládat jako s důvěrnými informacemi a nebudou je využívat pro vlastní komerční zvýhodnění.
5. Členské státy budou usilovat o včasné přijetí společného seznamu vojenského materiálu, na který se bude Kodex chování vztahovat a který bude založen na podobných seznamech národních nebo mezinárodních. Do této doby bude Kodex fungovat na základě národních kontrolních seznamů, zahrnujících všude tam, kde je to vhodné, položky relevantních seznamů mezinárodních.
6. Kritéria Kodexu chování a konzultační postup uvedený v odstavci 3 těchto Operativních ustanovení budou také aplikována na zboží dvojího užití specifikované v Příloze č. 1 Rozhodnutí Rady 94/942/CFSP (1), pokud existuje důvod se domnívat, že konečným uživatelem tohoto zboží budou ozbrojené síly, složky vnitřní bezpečnosti nebo podobné entity přijímající země.
7. S cílem maximalizovat účinnost Kodexu chování členské státy posílí svou spolupráci v rámci SZBP a budou podporovat konvergenci v oblasti vývozu konvenčních zbraní.
8. Každý členský stát rozešle ostatním členským státům důvěrnou výroční zprávu o svých obranných vývozech a o implementaci Kodexu chování. Tyto zprávy budou projednány na výroční schůzce konané v rámci SZBP. Na této schůzce bude také vyhodnoceno fungování Kodexu chování, identifikována potřebná zlepšení a na základě příspěvků členských zemí bude připravena souhrnná zpráva pro Radu EU.
9. S přihlédnutím k zásadám a kritériím Kodexu chování členské státy v rámci SZBP podle možnosti společně posoudí situaci aktuálních a potenciálních recipientů svých zbraňových vývozů.
10. Uznává se, že členské státy mohou podle možnosti, všude tam, kde je to vhodné, také brát v úvahu dopad navrhovaných vývozů na své vlastní ekonomické, sociální, obchodní a průmyslové zájmy, ale že tyto faktory neovlivní aplikaci výše uvedených kritérií Kodexu.
11. Členské státy budou povzbuzovat další země vyvážejících zbraně, aby přijaly principy Kodexu chování.
12. Kodex chování a Operativní ustanovení nahrazují Společná kritéria z roku 1991 a 1992.